

Näsängen

GESTALTNINGSPROGRAM

2021.11.22

Innehåll

REFERENSBILDER FRAMTAGNA AV DJURGÅRDSSTADENS
ARKITEKTER, SWECO OCH ÅWL ARKITEKTER

ILLUSTRATIONER FRAMTAGNA AV ÅWL ARKITEKTER.

1. Inledning	4
BAKGRUND	4
SYFTE	5
MÅL	5
STATUS/BRUKSANVISNING	5
MEDVERKANDE	5
HÅLLBARHETSPROGRAMMET	7
2. Övergripande koncept	10
STADSDELENS GRUNDPRINCIPER	10
LANDSKAP	11
PLANSTRUKTUR	12
DAGVATTEN	13
SAMSPEL MED OMGIVNINGEN	13
HAVET	17
CENTRALMOTIVET	17
3. Stadsselement	18
BYGGNADER	18
GATOR	22
PROMENADVÄGAR & TROTTOARER	22
CYKELBANOR	22
STRANDPROMENADEN	22
PARKERING	22
MARKBEHANDLING	24
BELYSNING	24
VÄXTLIGHET	24
STADSODLING	25
PLANK, HÄCKAR OCH STÖDMURAR	25

4. Delområden 26

A – STRANDKVARTEREN	26
B – OMRÅDE B (<i>KOMMANDE ETAPP</i>)	28
C – TRÅSTADSKVARTEREN	28
D – CENTRALA NÄSÅNGEN	29
E – NÄS GÅRDSGATA - NÄS BRYGGA	31
F – RADHUS VID LANDSVÄG	32
G – STADSKVARTEREN	32
H – OVALA OMRÅDET NORR	34
I – NÄS GÅRD	34
J – ÖSTER OM GYLLENADLERS FÅFÄNGA	34
K – NORRA DELEN	35
L – SKOLA OCH FÖRSKOLOR	36
M – ODLING	36
N – IDROTT OCH LEK	37
O – DAGVATTENDAMM	37
P – STRANDÅNGARNA	38
Q – NÄS ÅNG, FRIYTA	38
R – PARK 1	38
S – BADPLATSEN	38
T – KAPELL	39
U – ÅTERVINNINGSPLATSER	39
V – BUSSHÅLLPLATSER	39
X – NATUROMRÅDEN	39

5. Gatusektioner 40

A – HUVUDGATA MED CYKELBANOR, 17,5-24 M	40
B – HUVUDGATA MED BUTIKER, 16-17 M	42
C – INFARTSGATA FRÅN TÄLJÖVIKEN, 15 M	42
D – PARKVÄG, 17 M	43
E – STADSGATA, 10-12 M	43
F – STADSGATA ENKELSIDIG 7-7,5 M	44
G – SMÅSTADSGATA, 7 M	44
H – SMÅSTADSGATA MED GC-BANA, 10-12,5 M	44
I – PORTIGATA, 8,5 M	44
J – RADHUSGATA, 8,5 M	45
K – GRUSVÄG, 6,5 M	45
L – BEFINTLIG NÄS GÅRDS ALLÉ	45
M – GÅNGSTRÅK, 12 M	45

6. Torg- och platsbildningar 46

TORG 1	46
TORG 2	47
TORG 3	47
TORG 4	49
TORG 5	49
TORG 6	49
TORG 7	49
TORG 8	49
TORG 9	49

7. Parker och naturområden 50

PARK 1	52
PARK 2	52
PARK 3	52
PARK 4	53
PARK 5	53
PARK 6	53
PARK 7	53
PARK 8	53
PARK 9	53

Inledning

BAKGRUND

Österåker växer och behöver erbjuda nya livsmiljöer med god kvalitet till sina invånare och till de som flyttar till och inom stockholmsområdet. Innerstaden är begränsad till ytan och räcker inte till för att motsvara efterfrågan. Det behövs mer av den kvalitativa stadsmiljö som innerstaden erbjuder även i ytterområdena, samtidigt som befintliga höga naturvärden bibehålls och utvecklas.

Näsängens kustnära placering skapar goda möjligheter för en attraktiv och kvalitativ stadsdel med ny och hållbar bebyggelse med en småstadskarakter som knyter ihop den befintliga strukturen med havet. En stadsdel som har en blandning av boendeformer i en fotgängarvänlig offentlig miljö med mötesplatser. Lokaler för verksamheter i stadsdelen ger utrymme för ett visst utbud av lokal service och handel, även om centrala Åkersberga kommer att utgöra centrum för handel och service även i fortsättningen. Längs detta flöde mellan målpunkter kommer det att uppstå en potential för utveckling av verksamheter och regionen som helhet har goda möjligheter för tillväxt och utveckling av flera skäl. Det kustnära läget är en viktig faktor i detta men även faktorer såsom natur och miljö samt utbudet av arbetstillfällen lockar till inflyttning.

Ambitionen med planläggning av denna plats är att stadsdelen i framtiden länkas till centrum över kanalstadens planerade utbyggnad strax norr om planområdet.

När Åkersberga växer på ett attraktivt sätt ökar även förutsättningar för ett lokalt utbud av service och kultur vilket ger minskade behov att resa till Stockholm city. Näsängen kommer att erbjuda stora möjligheter till rekreation och naturupplevelser lokalt vilket minskar behovet av resor för att nå dessa kvaliteter.

För att skapa en rik och levande stadsdel som lever hela dygnet krävs varierande boendeformer som ger en rik social sammanfattning och möjliggör för en lokal boendekarriär över livets

olika skeden. Genom bland annat detta uppnås social hållbarhet där sociala nätverk består och generationer blandas.

Den hållbara staden är förhållandevis tät och varierad till sitt innehåll och det behövs fler områden med innerstadens stadskvaliteter som uppmanar rörelse till fots samt en mångfald av platser med ett varierat utbud av service och kultur. För att skapa en levande och dynamisk livsmiljö behövs även en täthet som innebär ett tillräckligt antal människor i olika åldrar och livsskeden. Den hållbara staden kan definieras utifrån att man har det man behöver inom ett avstånd som nås till fots eller cykel. Ett minskat resebehov ger positiva avtryck på den lokala miljön gällande buller och luftkvalitet såväl som för klimatet och resursförbrukningen. Service, handel och mötesplatser så väl som utrymme för rekreation i restaurativa miljöer behöver finnas i närmiljön.

Nordostregionen med Roslagen utanför Stockholm är utpekad som en viktig del i Stockholms expansion och har god service och handel i bland annat Åkersberga centrum. I väster finns ett detaljplanlagt område med ca 400 bostäder samt LO:s tidigare kursgård; Täljövikens konferensgård. Österut ligger Runö kursgård.

Näsängen kommer slutligen att bestå av ca 1 700 bostäder samt verksamhetslokaler i bostadshusens bottenvåningar, skola, förskolor, idrottsanläggningar och äldreboende. De äldreboenden som planeras inom stadsdelen tillsammans med skolor, förskolor och butiker kommer att leda till arbetstillfällen och aktivitet under dagtid. Området beräknas att vara fullt utbyggt någon gång mellan 2030-2035. Detta innebär att de grundläggande stadskvaliteter som beskrivs i detta dokument ska upprätthållas över en lång tid.

Illustrationen beskriver den centrala huvudgatan med sin variation i skala och gestaltning. Den visar även gatans variation i sina bottenvåningar som ibland utgörs av lokaler och ibland av bostäder.

SYFTE

Gestaltningssprogrammet avser att skapa en gemensam grund för gestaltning av byggnader, gator och allmän plats.

Kvaliteten, måtten och karaktären på det offentliga rummet är väsentliga för upplevelsen av stadsdelen som en attraktiv småstad. Programmet beskriver princip, mått och karaktär för respektive gata och plats samt byggnaderna kring dessa. Balansen mellan det byggda och växtlighet i stadsdelen beskrivs i plan och text.

Inom stadsdelen finns delområden med större gestaltningssmässig samhörighet vilket bland annat definieras enligt färgprinciper. Stadsdelens karaktär och uttryck skapas genom variation i väl avvägd omfattning inom ett sammanhållande tema och genom samspelet mellan omsorgsfull gestaltning av de publika rummen och bebyggelsen.

MÅL

Programmet har tre mål:

1. Gestaltningssprogrammet tar avstamp i hållbarhetsprogrammet. I detta program beskrivs hur gestaltningen av gator, torg, byggnader och avgränsning mot kvartersmark bör vara för att klara de högt uppsatta målen för hållbarhet.

2. Att alla som medverkar i arbetet med att utforma och bygga den nya stadsdelen ska ha en gemensam bild av design- och kvalitetskraven vad gäller mark och byggnader.

3. Att underlätta tydlig kommunikation och samarbete mellan exploitörer av olika slag, i olika skeden.

STATUS/BRUKSANVISNING

Detta program kompletterar detaljplanen och utgör en grund för att säkra planens avsikt, genomförande och parternas ansvar. Det omfattar både kvartersmark och allmän platsmark.

Det kan även utgöra underlag för avtal och samarbeten mellan inblandade parter. Programmet är också vägledande för att underlätta i bygglovsskedet samt kan om så önskas brukas senare i förvaltningsskedet av bostadsrättsföreningar och Österåkers kommun och vara vägledande vid underhåll och förvaltning.

Statusen för gestaltningssprogrammet kan därmed skifta beroende på skede.

MEDVERKANDE

Programmet har utarbetats inom ramen för planarbetet i en projektgrupp bestående av Magnolia Bostad (Luigi Fallai och Florence Olsson) och ÅWL Arkitekter (Rasmus Billing), Runö Fastigheter AB (Magnus Birke och Ingemar Ljungberg), Österåkers Kommun (Daniel Nygårds och Lars Barrefelt), Ekologigruppen (Åsa Eriksson).

Odling på gård nära till bostaden. Dessa kan lätt anpassas i storlek.

Trälhavet som är en del av Stockholms skärgård ligger alldeles utanför Tunaviken och utgör en mycket attraktiv del av områdets rekreation.

Portik- och stadsgatorna med Täljövikens i fonden sträcker sig ner från huvudgatan. Dessa frankeras av lägre bebyggelse i två till tre plan samt kompletetsbyggnader om en våning och plank målade med slamfärg.

Torgen är utformade för människor att mötas. Torg 1 vid livsmedelbutiken har möjlighet till torgståndförsäljning och tillfälliga evenemang.

HÅLLBARHETSPROGRAMMET VÄRDEROSEN, HÅLLBARHETSPROGRAMMETS UTGÅNGSPUNKT

Ett effektivt sätt att åskådliggöra den mångfald av hållbarhetsaspekter som skapar ett hållbart samhälle och samtidigt behålla det nödvändiga helhetsgreppet är att använda sig av verktyget ”Värderosen”. Denna ger en bild av hållbarhet som helhet och skapar möjlighet att diskutera en stadsbebyggelse i ett bredare perspektiv. Hållbarhetsprogrammet utgår från Värderosens tolv hållbarhetsfaktorer inom social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet för att beskriva hur en hållbar utveckling på Näsängen kan genomföras. Inom varje hållbarhetsfaktor beskrivs vad som är viktigt och på vilket sätt

faktorn bidrar till hållbar stadsutveckling. I hållbarhetsprogrammet redogörs specifika förutsättningar för Näsängen och vilka riktlinjer som ska gälla. För att säkra att dessa riktlinjer följs har sedan ett antal krav listats som ska uppfyllas i något steg i stadsutvecklingsprocessen. Här anges på vilket sätt respektive krav ska styras; genom detaljplan, gestaltungsprogram, skötselplan eller olika typer av avtal. På så sätt blir det tydligt när i processen kravet ska säkras och även vem som är ansvarig för varje steg i utvecklingen av hållbara Näsängen.

EKOLOGISK HÅLLBARHET

Transportenergi

Kretslopp och miljöteknik

Grönstruktur för ekosystemtjänster

Blåstruktur för ekosystemtjänster

EKONOMISK HÅLLBARHET

Lokal ekonomi och socialt kapital

Social trygghet och folkhälsa

Långsiktig resurshushållning

Projektekonomi

SOCIAL HÅLLBARHET

Identitet

Möten, trygghet och lokalt engagemang

Grönstruktur för rekreation

Hälsa och säkerhet

I kapitel 2 återfinns symbolerna i texten för att visa kopplingen mellan gestaltungsprogrammet och hållbarhetsprogrammet.

Olika platser kommer att få olika "social temperatur" som underlättar att olika människor möts och umgås.

Illustration över hur stadsdelen kan utvecklas enligt planen. Skala 1:3000

Övergripande koncept

STADSDELENS GRUNDPRINCIPER

Stadsmönstret följer fyra grundprinciper:

1. Hierarkisk stadsstruktur
2. Klassiska gaturum
3. Trädgårdar och uteplatser till alla hus
4. Måttlig täthet

Hierarkisk stadsstruktur

Den hierarkiska gatustrukturen i stadsdelen ger en lättförståelig miljö. Vi kan likna det vid ett blodomlopp där aorta är huvudgata, smalare artärer är mer perifera gator och de tunnaste kapillärerna är de smalaste gångstigarna.

Gatorna utformas på olika vis beroende på var i stadsdelen de ligger och vilken uppgift de har. De centrala gatorna, A och B, har hus i gatuliv och alléträd och är bredare än exempelvis en mer perifert belägen gata så som gata K som har grönskande förgårdsmark och smal körbana.

Detta symbolspråk är lättavläst för människor i allmänhet och gör att staden blir lätt att hitta i. Staden innehåller även centralt belägna siktstråk med fondmotiv som man lätt orienterar sig utifrån. Uppstickande byggnader, ett stort karaktärsträd och byggnadsdetaljer är vanligt att använda som landmärken.

Klassiska gaturum

Husen är placerade längs gatan, med eller utan förgårdsmark beroende på vilken status gatan har i den hierarkiska stadsstrukturen. Detta ger tydliga gaturum som är helt offentliga. Man rör sig längs gator som avbryts av små platsbildningar och torg. Gång- och cykeltrafik samsas med bilar som tvingas till försiktig körning på smala gator med korta siktlinjer. Staden är planerad så att vi lätt ska få ögonkontakt. Detta innebär

Små balkonger mot gatan och de stora familjebalkongerna mot gården ger harmoniska gaturum.

i princip att gatornas mått inte får vara för stora och att platser måste ge förutsättningar för vistelse.

Återvändsgränder undviks helt. Tillgänglighet skapas genom ett sammanhängande finmaskigt nät av gator och stencmjölsklädda gångstråk.

Grönskande gårdar till alla hus

De gemensamma gårdarna till flerbostadshusen innehåller förutom kvarterets parkering ytor för lek, odling och samvaro. Parkeringen skall, när den inte läggs under bjälklagsgårdar, gestaltas småskaligt och med stor omsorg. På dessa ytor skall markbeläggningen största möjliga mån vara genomsläpplig och då vara av exempelvis gräsarmering eller stenmjöl. Högväxande träd ger behagligt tak över gårdsmiljön samt insynsskydd mellan bostadshusen. Inne i lägenheterna kan ett solbelyst träd ge indirekt ljus, vackert skuggspel och färgrika årstidsväxlingar.

De privata trädgårdarna/uteplatserna ligger i skydd bakom husen. Trädgården ska vara en del av den privata bostaden fast utomhus. Häckarna ska med fördel vara höga för att ge insynsskydd.

Bebyggelse – tät med mix

Näsängen får en bebyggelse bestående av flerbostadshus, stadsradhus, radhus, kjedjehus och parhus där tätheten varierar inom området

De tätaste kvarteren är placerade längs huvudgatan och de lägst exploaterade gatorna möter upp mot naturmarken i områdets utkanter.

LANDSKAP

Området ligger på utkanten av ett stort triangelformat näs och omges av havsvikar på två sidor. I mitten av näset löper en skogklädd bergrygg som slutar en bit in i planområdet. Området är, delvis kuperat med skogklädda berg, delvis flackt med låglänt hagmark och tidigare odlingsmark. Dagvattnet rinner till största delen naturlig in mot områdets centrala mittstråk och en mindre del rinner naturligt mot områdets norra utkant.

En landskapsanalys är utförd och ligger till grund för planens utformning. Till exempel är byggnader och gator anpassade till topografin i så stor utsträckning det varit möjligt ur tillgänglighetsaspekter. Detta bidrar till att landskapets ursprungliga form till stora delar återspeglas i bebyggelseförslaget. På bergshöjderna sparas så mycket av vegetationen som möjligt så att landskapets ursprungliga siluett bevaras. Mot havet skapas utblickar från flera viktiga platser inom stadsdelen och från höjder med naturmark.

Näs Gårds befintliga allé och pastoralt vackra äng ligger i en djup dalgång mellan trettio meter höga berg i planområdets norra del. Allén utgör entré från norr till planområdet. Detta starka landskapsrum fortsätter in genom den byggda miljön och bildar Näsängens centrala mittstråk som avslutas i söder mot havet.

På områdets lägst belägna byggda delar behöver marken fyllas för att byggnaderna ska klara en eventuell framtida havsnivåhöjning.

Trädgårdar behöver inte vara stora för att skapa ett privat rum bakom insynskyddande plank, staket och grönska.

PLANSTRUKTUR

Planstrukturen och gestaltningen av Näsängen utgår från Hållbarhetsprogrammet.

Olika typer av bostäder i olika storlekar ger goda förutsättningar för en blandad social struktur då människor i olika åldrar och med olika sociala förutsättningar berikar miljön och skapar social balans i ett område. Det

ger i sin tur förutsättningar för en hållbar social struktur. Dessutom får man bättre ekonomisk balans eftersom områdets service, skolor och förskolor belastas jämnare över tid. De varierade stads- och hustyperna inom Näsängen ger grund för ett varierat bostadsutbud.

Bostadsstorlekarna har en spännvidd från små enrumslägenheter till rymliga stadsradhus. Variationen befästs i planen genom att olika delar inom planområdet har olika karaktär – stadsmässiga kvarter med flerbostadshus i fyra våningar som har butiker och kaféer i bottenvåningarna, småstadskvarter av trä med smala gator och blommande trädgårdar bakom plank, grönskande bruksgata med radhus, flerbostadshus i havsnära läge samt slingrande radhusgator med skogen i ryggen och havet och staden som utsikt. Variationen i bostadsutbudet på platsen får ännu en dimension i det nu nästan helt utbyggda angränsande rad- och parhusområdet i väster.

Flerbostadshusen ligger i huvudsak längs en central huvudgata med kommersiella lokaler i delar av bottenvåningarna. Bebyggelsen är högst längs huvudgatan och blir gradvis lägre mot Näs Gård och skogsområdena samt mot havsängarna. Ett samlande centrum med butiker är ur ett hållbarhetsperspektiv mycket viktigt eftersom det skapar både stadsidentitet, mötesplatser och ett socialt liv. De offentliga rummen, gatorna, torgen och parkerna, binder samman stadsmiljön och kan ge en stark gemensam identitet till området.

Huvudgatan genom Näsängen har olika karaktär i olika delar. Platsbildningar, torg och fondmotiv bryter upp gatans längd i mindre delar och ger en välbehövlig rytm som samverkar med gatans olika gestaltning. Den sydvästra delen har kommersiella lokaler i bottenvåningarna och bildar närområdets centrum. Huvudgatan leder vidare mot Kanalstaden i sin mest nordliga del och utgör en viktig länk i det gatusystem som kommer att binda samman dessa nya stadsdelar i västra Åkersberga. Längs denna gata planeras busstrafik och hållplatserna är placerade vid viktiga noder i form av torg och funktioner såsom butiker, Runöskolan och nya skolan i Näsängen. Resenärerna får tillgång till torgens funktion och bidrar samtidigt till folkliv.

Ett grusat torg kan ge mysig småstadskaraktär och plats för samlingar och marknader av olika slag.

Ett visuellt stråk med vacker utblick från Näs Gårdsplan, leder ner mot det som är mittpunkten i stadsdelen; korsningen mellan den kommersiella gatan samt stråket ned mot den befintliga bryggan.

Vid infarten från grannområdet Täljöviken, väster om planområdet, bildar ett fyra våningar högt bostadshus fond. Framför huset skapas en liten plats med träd, blommande perenner och bänkar. Platsen och huset möter besökare från väster och fungerar både som riktmärke och välkomnande entré.

De lägst exploaterade radhusgatorna möter skogsbrynen och ången så att en mjuk övergång sker mellan den byggda miljön och naturen.

Olika storlekar och typer av bostäder...

...borgar för en socialt blandad struktur.

övergripande koncept

Bebyggelsen inbjuder besökare från hela regionen; offentliga gator med butiker och restauranger, torg för marknader, lekplatser, kolonlotter och naturstigar blir en tillgång för alla.

DAGVATTEN

Huvudgatan har växtbäddar och sammanhängande skelettjord längs båda sidorna. Dessa tar hand om dagvatten från anslutande gator. Vidare omhändertas dagvatten i dammar. I sydväst leds vatten mot en uppbyggd damm mellan strandpromenaden och strandskyddslinjen. I sydöst, i ett lågparti mot Näsuddens naturreservat, anläggs en organiskt formad damm med planteringar av strandväxter. Även i områdets norra del mot Kanalstaden planeras en dagvattendamm. Dammen terrasseras för att ansluta till topografin. Det finns stora pedagogiska vinster att synliggöra dagvatten och placera dammarna nära bebyggelse och invid viktiga rörelsestråk. Skyltar med information om vattnets hantering samt dess betydelse för naturen och havet kan ge en fördjupad insikt i vattenfrågor för boende och besökare.

SAMSPEL MED OMGIVNINGEN

Den planerade bebyggelsen samspelar på ett tydligt sätt med natur- och bebyggelseområdena runt planområdet. En mysig stadsmiljö med promenadvänliga gator med exempelvis kafféer, butiker och restauranger kommer att bidra med attraktiva stadsvärden till kommunens invånare. Möjligheterna till lek på stora ängar, pulkaåkning eller upptäcktsfärder i naturreservatet tas tillvara genom att stadens rörelsestråk ansluter till värdefulla platser och stråk i den omgivande naturmarken, bland annat naturstigar som leder till och från skogen och havet samt ridstigar till stall i omgivningen. Planen möjliggör en fotbolls- och friidrottsplan i områdets nordvästra del i samband med en sporthall och en skola. Sportplanen och hallen ligger strategiskt för utvecklingen av kommande utbyggnadsområden och Kanalstaden. Sportområdet blir en samlingsplats för både nya och gamla Österaåkersbor och bidrar till rika möjligheter till socialt samspel.

Inom området läggs stor fokus på utbyggnad av nya cykelvägar som kopplas till det befintliga cykelnätet. Målsättningen är att skapa goda förutsättningar för cykelpendling, träning och rekreation.

Den befintliga miljön runt Näs gård spelar en viktig roll för områdets identitet. Stilen och byggnadstypen som gården representerar inspirerar gestaltningen av byggnader och stadsrum i närområdet.

Längs allén ner till gården sparas en vacker hage för småskalig odling, lek och samvaro.

Läs mer om denna gestaltning under respektive områdesrubrik ”Trästadskvarteren” på sida 28 samt ”Näs Gårdsgata” på sida 31.

Den norra delen av jordbruksmarken söder om bebyggelsen upplåts som oprogrammerad parkmark. Ytorna utgörs av ängsmark som klipps sällan. Ett transparent boskapsstängsel skiljer av parkmarken från strandängarna där kor kan beta. Strandängarna är sankta och går inte att beträda. Här kommer nya flader att ge fisk- och fågellivet stora vinster avseende reproduktion i en så kallad blå bärd.

Områdets alla torg och parker kommer att bidra till att människor möts på ett prestigelöst sätt. Ett utomhusgym, bouleanor samt en temalekplats för barn i olika åldrar skapar många tillfällen till möten i park- och stadsmiljö. Större torg och trevliga småstadsgator skapar förutsättningar för exempelvis julmarknader, midsommar- eller första Maj-firande eller Bondens mark-

nad. Odlingslotter och koloniträdgårdar ska kunna hyras och nyttjas av alla som bor inom kommunen. Målet är att fler än de som bor i Näsängen ska känna sig som en del av denna nya stadsdel. Småstadsmässiga gator, charmiga torg, inbjudande strandpromenad, lekparker, utegym samt restaurang med uteservering mot Täljöviken och lokaler ska finnas för de boende.

Cykeltrafiken får en genomtänkt grundstruktur ända från Åkersberga station och centrum med två parallella cykelvägar genom området för cykelpendling till närliggande områden och kommuner.

Dessa cykelvägar bildar huvudleder i cykeltrafiken och leder cyklister som ska till Näsängen in på stadsdelens gatunät.

Det blir lätt att komma hit med buss, cykel, bil eller till fots.

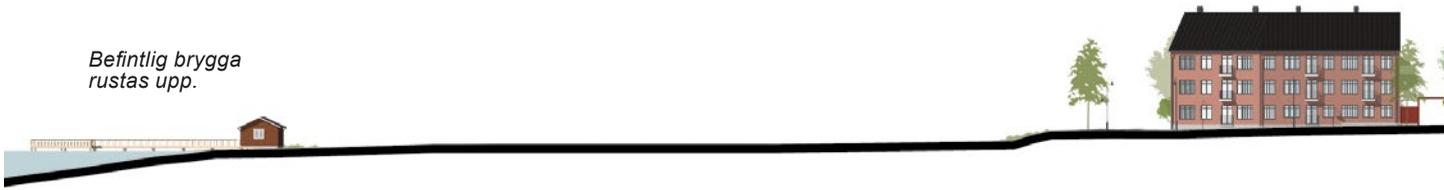
Näsuddens naturreservat erbjuder befintligt klippbad i södra delen av planområdet.

övergripande koncept

övergripande koncept

Befintlig brygga
rustas upp.

Parkerna lockar till utevistelse
och socialt samspel av olika
karaktär med temaplatser, grillplats
och utegym för olika aktiviteter.

övergripande koncept

Nedtrappande skala från områdets huvudgata.

HAVET

Havet omger udden som Näsängen är planerad på och många kommer att få sjöutsikt – vissa åt två håll!

Den befintliga bryggan med sjöbod och strandpromenaden längs de betade strandängarna kommer att göra vattenkontakten påtaglig för både boende och besökare och öka den allmänna kontakten med havet. Ambitionen är att den befintliga bryggan i framtiden kommer att göras fullt tillgänglig för alla, även de som har svårt att gå eller är rullstolsburna. Den kan förses med offentliga sittplatser, kiosk, fiskstudiebrygga och trappor ned till vattnet för de som vill svalka sig i Täljöviken, komma iland med kajak, åka skridskor eller bara sitta och njuta av havsutsikten. För att detta skall vara möjligt behövs det när området har byggts ut sökas separat strandskyddsdispens. Sjöboden har sadeltak och träfasad i traditionell röd slamfärg med svarta detaljer. Sjöboden har ett visst upprustningsbehov.

Att tillgängliggöra havsbad är en viktig del i kommunens ambition att vara attraktiv skärgårdskommun. Mellan två strandängar ligger en mindre bergsknalle. Här föreslås parkmark i syfte att användas som badplats. Vattnområdet är också djupare vid berget och därför föreslås att en badbrygga förläggs här med ett fäste mot berget. Del av det lilla skogspartiet ingår också i badplatsens område och här är det lämpligt med bad från strandkanten.

Badplatsen nås endast via en grusad gångväg som löper in till strandängarna och vidare norrut. Badplatsen ska också efter platsens rådande förutsättningar anpassas för funktionshindrade. För att detta ska vara möjligt behövs även här en framtida

Byggnaderna är individualistiskt utformade och skapar en känsla av flera hus i rad snarare än ett homogent kvarter.

strandskyddsdispens som kommer att sökas först under uppbyggnadsskedet.

CENTRALMOTIVET

Det centrala motivet i Näsängen är de inbjudande småstadsgatorna och den del av huvudgatan som innehåller matbutik, caféer, och service. Torg 1 kommer att bli samlingspunkten i området med omgivande promenadvänliga gator och sitt kommersiella utbud. Havet bildar en fantastisk fond med många vackra utblickar från denna småstadsmiljö.

Den befintliga bryggan

Det viktiga mittstråket genom Näsängen går från Näs gård, korsar huvudgatan och avslutas ute i vattnet med träbryggan med sina tilltänkta sittplatser och badtrappa.

En byggnad med en restaurang eller ett kafé i bottenvåningen planeras centralt i planen och varifrån besökande och boende i stadsdelen kan få en 180-gradig vy ut över strandängarna och Täljöviken.

Offentliga platser kan både vara kommersiella och informella.

Stadselement

BYGGNADER

Byggnaderna utgör väggarna i gaturummet. De ska ha ett nära samspel med gatan; bostadsfönster ska inte sitta för högt utan så pass nära trottoaren och gatan så att de ger indirekt ljus, gatuvända entréer ger liv och rörelse.

Färgsättningen av fasaderna ger gatan en stor del av sin karaktär och det är därför viktigt att den samordnas. Hus över tre våningar ska som huvudprincip ha avvikande karaktär i bottenvåningen.

Färgsättningen sker som huvudprincip trapphusvis för att betona att det är skilda byggnader som placeras bredvid varandra. På detta sätt uppnås en stadsmässig, vertikal indelning av gatans ”väggar”.

Uppstickande byggnadsvolymer över takfot är tillåtna generellt med en begränsning om 12 procent av byggnadsarean (BYA) för småhus och radhus samt 8 procent för flerbostadshus.

Utstickande byggnadsdelar samt balkonger får sticka ut max 0,7 meter mot gata för att efterlikna den klassiska småstadens gestaltungsprinciper där mindre utstickande balkonger placeras mot huvudgata och stora familjebalkonger mot gård. Bostadsfönster ska placeras nära gatunivå.

Entréerna ska utformas så att de upplevs generösa och inbjudande. De bör markeras i fasad på olika sätt så att det klart framgår även på håll var man går in. Ljussättningen bör ha ett varmt sken och vara hemlik både inne och ute kring entrén. Trapphus i flerbilshusen ska som huvudprincip vara genomgående mellan gata och gård.

Entréerna ska utformas så att de upplevs generösa, tydliga och inbjudande.

stadselement

1. Tydliga gränser mellan privat och offentlig mark ger spännande polaritet.
2. Uppstickande byggnadsvolymer med utsikt får förekomma.
3. Balkonger mot gata bör hållas grunda.
4. Huvudleder för cyklar både genom staden och längs vattnet
5. Både informella stigar genom kvarteren...
- 6...och offentliga gaturum utformas för de gående.

Färgsättningen kan ge ett rikt formspråk och olika identitet till olika byggnader, platser och gator

Illustration: Sweco och Djurgårdsstadens Arkitekter

GATOR

Stenstadens klassiska gator är det mest attraktiva vi kan skapa både för besökare och för boende. De ska gestaltas ur de gåendes perspektiv och humanistiska upplevelsevärden ska prioriteras. Gatorna i stadsdelen är lagom breda för sin uppgift och bilarna tar sig fram på de gåendes villkor.

Gatunätet är sammanhängande utan återvändsgränder och utformas med utgångspunkt från den klassiska staden med hus sida vid sida som huvudprincip i gatuliv eller sammanbyggda med plank.

De olika typerna av gator i stadsdelen är olika breda; centrala gator är bredast, perifera villagator smalast. Se vidare under kapitel 5, Gatektioner.

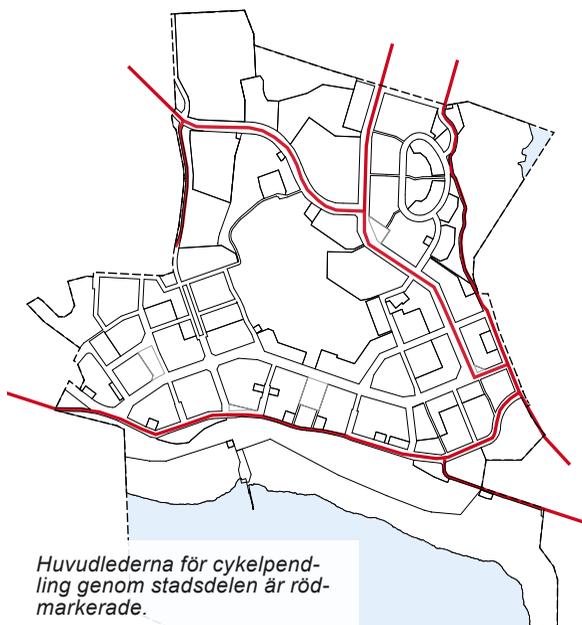
Staden ska planeras så att vi känner oss trygga och lätt får ögonkontakt.

Växtlighet och byggda delar såsom huskroppar och plank ska skapa tydliga rum och en intim upplevelse. En promenad genom denna stadsdel ska bestå av en sekvens av vackra rum. Tydliga gränser mellan privat och offentligt ger också trygg information om var man som besökare kan vistas utan att överträda några gränser.

Inom området finns det flera torg, fondmotiv och platser som alla ska utformas individuellt utifrån platsens förutsättningar, syfte och identitet i enlighet med detta program.

PROMENADVÄGAR & TROTTOARER

Promenadvägar med olika status och utformning bildar ett omfattande nät, i och genom stadsdelen, och knyter den tätt samman med omkringliggande miljöer. Samtliga befintliga naturstiggar och vägar är knutna till stadsdelens vägnät. Promenerande som kommer från skogen möter stadsdelen med grusade gångstiggar eller grönskande radhusgator. Mellan trädgårdarna och genom de gemensamma gårdarna bildar

Huvudlederna för cykelpendling genom stadsdelen är rödmarkerade.

smala gångvägar med genomsläpplig markbeläggning ett finmaskigt nät. Trottoarer tar vid i gaturummen och leder vidare antingen via gator eller gång- och cykelvägar. Stigar och gång- och cykelvägar ljussätts med lågt placerad belysning så att en trygg och intim känsla skapas. Sittplatser placeras i första hand på platsbildningar och torg som rörelsestråken passerar och i andra hand i anslutning till stråket. Platsbildningar och torg bildar konstpauser för den som rör sig längs gata och gångväg i gatunätet. En väg eller ett gångstråk har alltid en riktning medan torget och platsen är en sorts målpunkt att stanna till eller byta riktning vid. Sittbänkar är i sig en sorts målpunkt och betonar upplevelsen av att vara en egen plats. Längs gång- och cykelstråk ska sittmöjlighet finnas på ungefär var 80:e meter.

CYKELBANOR

Stor omsorg är lagd vid att tillhandahålla en mångfald av cyklingskvaliteter. Stor vikt ska läggas vid att göra cykelvägarna både vackra och trygga. Cykling är prioriterat på olika sätt och får förtur framför biltrafiken i gatumiljön. Markerade överfarter, väjningsplikt för bilar samt rikligt med cykelparkeeringar ger cykel högre status jämfört med biltrafiken. Separata cykelvägar leder genom området och ska utgöra en del av stomnätet för cykelpendling.

STRANDPROMENADEN

En strandpromenad finns i anslutning till bebyggelsen mellan strandängarna och bostadshusen och fortsätter norrut mot Kanalstaden. Promenaden rymmer separata cykelbanor för pendling samt för gående. Ytan är totalt fyra meter bred och belagd med asfalt med ytor att leda dagvatten till på ömse sidor. Belysningen är placerad på låga stolpar och ger en intim och trygg stämning. Stråket är upphöjd från strandängarna för att undvika att det översvämmas vid högt vattenstånd och höjdskillnaden tas upp med stödmur eller slänt. Längs promenaden planteras träddrad för att ge skugga mitt på dagen under sommaren. Träden placeras med omsorg om att strandlevande fåglar inte störs av rovfåglar under häckningssäsongen. Vid temalekplatsen möjliggörs kanstensparkering för besökande till denna samt till det närliggande naturområdet.

PARKERING

Bilparkering

Parkeringen för de boende samt deras besökare sker på tomtmark. För flerbostadshusen innebär detta att garage kommer att anläggas under husen och gårdarna på många platser. Samtliga angöringsfickor längs huvudgatan ska utformas med en längd om minst 7 meter. Dessa platser kan man köra in på utan backrörelser. På så vis hindrar inte parkerade bilar bussens framfart längs huvudgatan. Funktionsremsan om ca två och en halv meter i utrymmet mellan träden nyttjas som gatans möbleringszon där bl.a. belysningsstolpar, bänkar, papperskorgar och cykelställ placeras.

Huvudgatorna utformas med utgångspunkt från den klassiska staden med hus i gatuliv och med angöringsplatser under

Gårdsparkeringar understiger 20 platser med några få undantag. Dessa gestaltas för att vara vackra trädgårdsrum när bilar inte är där.

Stadens gator ska vara smala så att de inbjuder till försiktig körning. Längs huvudgatan ska det vara lätt att stanna till.

Cykelparkering möjliggörs på bostadsgårdar, både fristående och i cykelhus samt i möbleringszonen längst huvudgatan.

alléträd och på stensatta torg. Gator med flerbostadshus är något bredare än radhusgator och rymmer som regel angoringsfickor och i vissa fall parkering..

Parkering på kvartersmark invid flerbostadshusen sker enligt två principer.

Enligt den första principen ska parkering ske i gårdsöverbyggda garage. Dessa garage förekommer både på markplan och insprängda på husens baksidor i suterräng. I de fall de ligger i suterräng ligger de oftast mot naturmark och döljs då helt i och med att de möter den bakomliggande naturen i dess ursprungliga nivå. I de fall där de ligger på markplan mot den övriga gårdsmiljön skall mot dessa väggar företrädesvis placeras låga komplementbyggnader av trä målade i slamfärger eller så skall dessa väggar gestaltas varsamt genom mönstertegelsättning, spaljeer med klänger växter och/eller en kuperad nedre gård som med terrasserings ansluter mot dessa väggar.

Enligt den andra principen ska de ske på ytor med genomsläpplig markmaterial där parkeringsytorna ska omgärdas av

grönskande häckar, plank eller högväxande träd. Som till exempel stenmjöl som ger bättre infiltration för dagvatten och ger ett mjukare intryck än asfalt.

Cykelparkering

Stadsdelen kommer att ha cykelparkering längs gatorna och på torgen så att man enkelt kan besöka området per cykel och parkera där man behöver. Privat cykelparkering på kvartersmark sker både i låsbara förråd, cykelskjul och i cykelställ på gården samt inne i husen så att cyklarna står tryggt.

MARKBEHANDLING

Markmaterialet utgör stadens golv och har förutom en estetisk uppgift även en viktig vägledande uppgift genom att olika användning av det offentliga rummet får olika markbehandling. Olika användning av det offentliga rummet ställer också olika krav på markbeläggningen. Markbehandlingen ska i så stor utsträckning som möjligt vara infiltrerande för att gynna dagvattenhanteringen lokalt.

Tidlösa, enkla material som asfalt, betongplattor och stenmjöl utgör bas i markbearbetningen. Inslag av små- och storgatsten betonar viktigare platser som parker och torg och utgör mindre inslag i gatans rum, till exempel längs fasader.

Träd, växtlighet, markbehandling och hus ska samspela symbiotiskt i formandet av denna stadsmiljö.

BELYSNING

I vårt tidvis mörka land är ljussättningen av stadens olika delar mycket viktig. Ljussättningen har många funktioner; att lysa upp, att vägleda och att skapa rätt stämning. Detta ska användas medvetet i val av armatur och bestyckning. Placeringen av armaturen är också mycket viktig både avseende höjd över mark och om den placeras på stolpe eller fasad.

Längs de smala gatorna sitter belysningen lågt, cirka tre till fyra meter, och gärna på fasad. Det skapar en intim och småstadslig stämning när ljuset sprids både direkt från armaturen, men även indirekt via den delvis belysta fasaden.

Längs de bredare gatorna fästs armaturen på stolpar eller linspänd på något högre höjd än på smågatorna, cirka sex till sju meter. Detta understryker olikheterna i gatornas karaktär. Det är dock viktigt att belysningen inte hamnar för högt och blir för diffus – då tappar man kvaliteterna i gatans stadslika och intima utformning.

Ett särskilt program för ljussättning av staden ska utformas där stor vikt läggs vid att belysningen ska ha en varm, ljus färg och att armaturerna ska sprida ljuset utan att blända.

VÄXTLIGHET

Växtligheten ska forma rum tillsammans med den byggda miljön. Träd, häckar, staket, plank samt eventuella uthus har ett symbiotiskt förhållande i denna stadsmiljö och formar tillsammans med bostadshusen både gatorna och gårdsrummen. Häckar och plank utgör länkar mellan husfasaderna, knyter samman gatan och bildar samtidigt en tydlig gräns mellan offentligt och privat.

Ljussättningen har många funktioner; att lysa upp, att vägleda och att skapa rätt stämning.

Träden är efter husen det viktigaste rumsskapande elementet i staden. De ger vindskydd, skugga på sommaren och vackert grenverk på vintern. Alléträden ska vara av högväxande sort och på sikt bilda tak över gaturummet. De stammas upp till en höjd av cirka fem meter så att trafik och gående kan röra sig fritt under trädkronorna. På platser som ska vara särskilt markerade i staden planteras identitetsstarka trädsorter såsom t ex rödblommade kastanj och på torgen kan vårbloppande träd eller höstrött bladverk ge iögonfallande färger. Även träd och klättrväxter inne på tomtmark kan ha stor betydelse för gaturummet om de placeras vid tomtgräns mot gata.

Stor omsorg ska läggas på att bevara befintliga träd. Framförallt ska karaktärsträd sparas i gaturummet och kompletteras med i huvudsak lövträd.

Fasadklättrande växter kan utgöra identitetsskapande inslag i gaturummet och bör väljas med tanke på fasadernas färg och gatans identitet.

STADSODLING

Näsängens stadsodling kan se ut på många olika sätt, från traditionella kolonitradgårdsområden med lite större odlingsyta till en liten grannodling i pallkrage på gräsmattan vid porten. Kolonilotterna och en större grannodling ligger på gemensam mark och omges av klippta häckar. Stigar med genomsläpplig markmaterial ger möjlighet för alla att promenera genom odlingsområdet. Vissa av odlingarna ska vara anpassade för personer med rullstol.

Stadsodling bidrar framför allt till social hållbarhet då det kan skapa sociala och kulturella värden i området. Det övergripande syftet med att stadsodla är att skapa en social gemenskap och att odla grönsaker, bär och frukt till det egna hushållet men det finns vissa goda biologiska spinoffeffekter som att varierad odling ger varierad blomning och därför gynnar pollinatörer.

Att odla tillsammans är ett sätt att stärka områdets identitet och människors samhörighetskänsla. Det är också ett sätt att aktivera stadsrummen och att dra till sig besökare som kan få en spännande upplevelse. Här ska man kunna

vandra bland de vackra odlingarna och köpa härodlat på torget. Visionen är en levande gemytlig stadsdel, med fruktträd och köksträdgårdar som boende och kolonister sköter gemensamt, oavsett ålder eller socialgrupp.

Klimatförändringarna gör att nederbörden ökar, och med det risken för översvämningar. Träd, buskar och annan grönska hjälper till att buffra och gynnar det lokala omhändertagandet av dagvatten.

PLANK, HÄCKAR OCH STÖDMURAR

Plank ska vara stadsmässiga och ca 1,6 meter höga och målas. Öppningar för gående ska vara som högst en meter breda och förses med port eller grind. Öppningar för bilar ska vara som mest tre meter breda och ha en överliggare.

Regler kring trafiksäkerhet och fri sikt måste dock alltid beaktas. Staket ska uppföras där det på grund av markförhållanden inte går att plantera häck i tomtgräns samt i de södra fastighetsgränserna längs strandpromenaden för att gynna sjöutsikt. Stödmurar som tar upp nivåskillnader ska helst vara högst en meter höga. Vid högre nivåskillnader ska där det av utymmesskäl är möjligt flera murar byggas och på så vis fördela höjdskillnaden i flera olika etapper. Stödmurar i betong över 0,5 m kläs alltid med natursten eller spaljé.

Gröna häckar omger privata rum.

Grannodling kan bidra till informella möten.

Mur och staket längs cykelvägen och havsutsikten i söder.

Plank, staket och klippta häckar ska tillsammans med hus och träd forma gatans rum.

Delområden

Näsängen ska utformas som ett tema med variation; inte för rörigt men inte heller för monotont. Gestaltungsprogrammet ger ett tema för gestaltningen av de olika delområdena samt de offentliga rummen och ska i möjligaste mån följa sin detaljering, sin intention och sin färgprincip. Variationen skapas av varje enskild byggherre med stor lyhörddhet för vad övriga byggherrar gestaltar inom samma område eller gata.

Under denna rubrik förklaras hur de olika variationerna på temat ser ut.

A – STRANDKVARTEREN

Innehåller gatusektionerna H, E, I, och G

Byggnader

Detta är ett område med hus i gatuliv sammanlänkade med plank med den skandinaviska småstaden som inspirationskälla. Bostadshusen är två till tre plan och upplåts som radhus och flerbostadshus. De ska ha trä eller puts på fasader och sadeltak beklädda med rött tegel eller svart plåt. Entréerna kan placeras både mot gata och mot gård. En del hus kan tillåtas ha valmat tak och/eller sedumtak.

Färgsättningen är klassisk småstad i ljusa pasteller blandat med jordfärger. Stadsmässiga träplank om cirka 1,6 meter byggs i husliv mot gata, dock ej mot Täljöviken för att medge utsikt från bostadsgårdarna mot vattnet. Öppningar i plank mot gata för gående får vara max 1,0 meter breda och ska ha grind eller port. Öppningar för bilar får vara max 3,0 meter breda och ska ha en överliggare.

Kvartersmark/trädgård

Plank mot gata samt häck och/eller staket mot bil, gång- och cykelväg i söder.

Gårdarna består av både privata uteplatser och gemensamma innergårdar med plats för odling, lek och utvistelse.

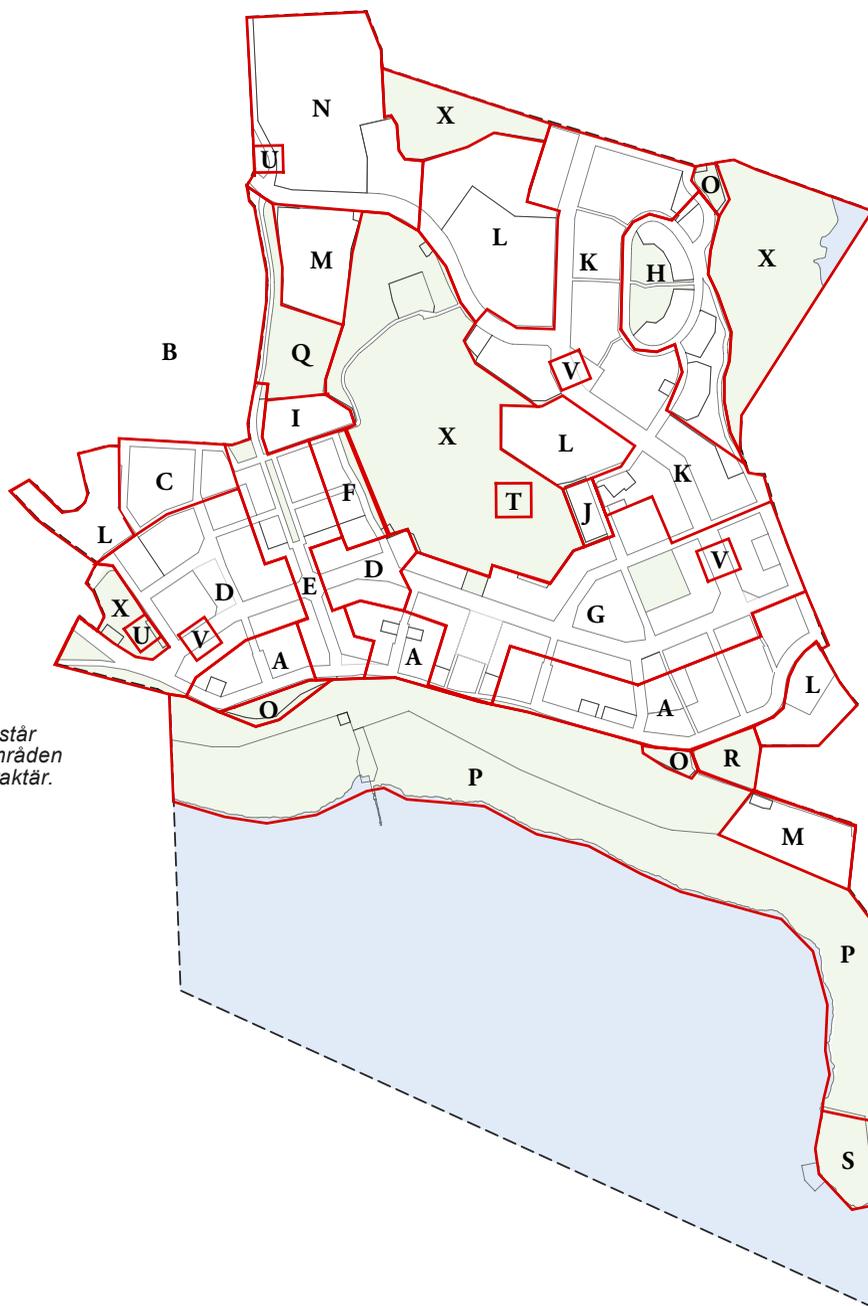
Två och en halv meter funktionsremsa för cykelparkering, angöring, växtbäddar, belysning, soffor och busshållplats.

De rymmer även sophus mot gata samt parkering för bilar och cyklar. Gården ska utformas som en bakgård i en småstad där uthus och garagebyggnader tillsammans med växtligheten och plank/staket bildar vackra, gemensamma gårdsrum. Komplementbyggnader så som miljörum, cykelrum och förråd utformas med lågmäld, egen identitet i samklang med gårdens gestaltning. De flesta kvarteren har större delen av sin parkering under upphöjd gård.

Markbehandlingen ska vara infiltrerande i så stor utsträckning som möjligt. Bilparkering sker förutom i upphöjda garage på kvartersmark på små träd- och häckomgärdade parkeringsytor med stenmjöl utan tak eller i carportar.

delområden

Näsängen består av flera delområden med olika karaktär.

Sektionen visar gata och kvartersmark genom strandkvarteren och mötet med gång- och cykelvägen längs strandängarna.

Det ska vara tydliga gränser mellan privat och halvprivat inne på gårdsmark i form av staket, häckar och annan växtlighet. Gångtytor och körbar mark ska till största del vara infiltrerande och bestå av plattor, grus eller stenhjul, övrig gårdsyta planteras med gräs, träd, klippta häckar och perenner.

B – OMRÅDE B

Kommande etapp.

C – TRÄSTADSKVARTEREN

Innehåller gatusektionerna H.

Beskrivning och Byggnader

Detta är en samling småstadsgator med hus, i gatuliv sammanlänkade med plank med den skandinaviska småstaden som inspirationskälla. Bebyggelsen består av bostäder i två våningar som placeras i tomträn mot gata. Förråd, uthus placeras så att de formar vackra gårdsrum och/eller i liv med gatan.

Kvarteren angränsar till ett vårdboende i söder samt kommande, etapp II i norr. Fasader ska vara av trä. Färgsättningen är klassisk småstad i ljusa pasteller blandat med jordfärger enligt färgprogram. Bostadshusen ska ha en gemensam utformning med sadeltak så att stadsmiljön blir sammanhållen.

Kvartersmark

Bostadsgården ska utformas som en bakgård i en småstad där uthus och garagebyggnader tillsammans med växtligheten och plank/staket bildar vackra, gemensamma gårdsrum samt bidrar till gestaltningen av gatan.

Det ska vara en tydlig avgränsning av kvartersmark i form av plank alternativt staket eller klippt häck i husliv när trafik-säkerhet så medger. Öppningar för bilar får vara max 3,0 meter breda och ska ha en överliggare. Öppningar i plank mot gata för gående får vara max 1,0 meter breda och ska ha grind eller port. Träd placeras nära gatumark så att de bäddar in husen och samtidigt bildar tak över gatan.

Gårdarna planeras med både privata täppor och gemensamma trädgårdsrum i traditionell småstadskarakter. Det ska vara tydliga gränser mellan privat och halvprivat inne på gårdsmark i form av grönskande häckar och växtlighet. Markbehandlingen ska vara infiltrerande. Stenhjulsbelagda gångar ska ge möjlighet för gående att passera genom kvarteren.

Den gemensamma gården ska ha plats för odling, lek, utvistelse samt ha sophus nära tomträn mot gata. Parkering för bilar och cyklar utformas i samklang med gårdens gestaltning.

Parkeringarna ska där så är möjligt, omges av träd som bildar tak över platsen.

Vy mot den nya småstadsmiljön i Näsängen sedd från Täljöviken.

D – CENTRALA NÄSÄNGEN

Innehåller gatusektionerna B, C, E och G.

Beskrivning

Då Näsängens promenadvänlighet och attraktivitet är av strategisk betydelse ur hållbarhetsperspektiv får detta konsekvenser för trafikplaneringen. Detta gäller till exempel hastighetsbegränsningar för olika trafikslag och hur mycket utrymme respektive trafikslag ska ha av gatuutrymmet. Det får också konsekvenser för gatornas bredd. Den del av huvudgatan som passerar detta delområde är Näsängens och närområdets affärsstråk med hus i tre till fem våningar, på småstadsvis placerade sida vid sida utan släpp. Samtliga byggnader har butikslokaler i delar av sina bottenvåningar eller förhöjd våningshöjd för att möjliggöra detta. På gatans solsida finns det bitvis plats för uteserveringar intill fasad. Cyklande och bilister tar sig fram på de gåendes villkor. Ett av de centrala kvarteren in-

till Torg 1, innehåller lokal för dagligvaruhandel och ovan butikslokalen byggs bostäder mot tomtragrens. Bostadsgården är därför helt underbyggd och terrassbjälklaget utformas så att gården blir möjlig att plantera. Kvarteret utformas mot huvudgatan och torget som ett trevåningshus.

De större parkeringarna samt busshållplats, vårdboende och förskola är placerade nära butiken så att det dagliga livet underlättas. Det ger även liv och aktivitet till torget genom personal och besökare till service och vårdboende.

Huvudgata B korsas av flera stads- och småstadsgator. Vissa sidogator mot söder passerar under byggnaderna genom en portik. Portiken samlar blicken och påvisar ett pärlband av vackra stadsrum; småstadsgatorna via strandängarna och ut över Täljöviken.

Husfasaden längst i väster, mot torg 8, ska utformas med extra omsorg som tydligt möter besökarna från väster och visuellt påbörjar butiksgatan.

Affärsstråket avslutas med en liten platsbildning, Torg/plats 6, vars planterade högväxande karaktärsträd bildar fondmotiv. Efter affärsstråket, kommer en sträcka av Gata B som kallas B2. Denna del har inte krav på butiker i bottenvåningarna. Dock har denna gatusträckning krav på förhöjd bottenvåning så att det är möjligt att ha butiker här i framtiden.

Längs husfasaderna på gatans norra del tillåts uteserveringar.

Stadens morfologi;
offentliga torg och gator
väl avgränsade med plank
mot gårdarna.

Byggnader

Byggnaderna bildar portiker över några av gatorna som avslutar söderifrån och ramar på så vis in de vackra vyerna via småstadsgatorna mot havet. Gaturummet är sammanhållet med byggnader som är tre till fem våningar höga. Husen är sammanbyggda och plats ges för lokaler bottenvåningar.

Butiksvåningen ska ha fönster enligt principen ”hål i mur” och ha minst 3,5 meters våningshöjd. Byggnaderna ska ligga i gatuliv. Utstickande byggnadsdelar, som burspråk och balkonger, får förekomma och sticka ut 0,7 meter över gatan som mest. Om vistelsebalkonger anläggs mot gatan ska dessa vara indragna.

Husen utformas med egna identiteter avseende material, fönstersättning och färg.

Butiksgatan för blandtrafik ger attraktiv stadskänsla.

Entréer ska om möjligt placeras mot gatan och vara genomgående mot gård. Entrépartier ska vara av trä. Bottenvåningen på hus över tre våningar ska vara avvikande i textur och färg jämfört med övre våningar. Fasad utförs utan synliga skarvar och består av puts, trä och/eller natursten i jordnära färger.

Kvartersmark

Byggnaderna länkas samman mot gata med stadsmässiga träplank om minst 1,6 meters höjd i husliv mot gata där det är trafiksäkert. Öppningar för bilar får vara max 3,0 meter breda och ska ha en överliggerare. Öppningar i plank mot gata för gående får vara max 1,0 meter breda och ska ha grind eller port.

Gården har markbehandling av stenmjöl, marksten och gräs samt planteras med högväxande träd, klippta häckar, perenner och klättrväxter. De gemensamma gårdarna anläggs i två nivåer – en övre på planterbart gårdsbjälklag och en nedre på mark. På bostadsgårdarna ska det finnas plats för odling, lek och utevistelse och parkering för bilar och cyklar. Sophus placeras i tomtgräns mot gata. Gårdarna ska utformas som en bakgård i en småstad där uthus och garagebyggnader tillsammans med växtligheten och plank/staket bildar vackra, gemensamma gårdsrum. Förråd utformas med lågmäld identitet i samklang med gårdens gestaltning.

Markbehandlingen ska vara infiltrerande. Bilparkering sker på kvartersmark på små häckomgärdade parkeringsytor med

stenmjöl eller i garage. Gångar och parkeringar ska ge möjlighet för de boende att passera genom sitt kvarter.

E - NÄS GÅRDSGATA

Innehåller gatusektionerna B, D, E och G.

Beskrivning och Funktion

Denna gata har en omväxlande identitet och består av fyra olika gatusektioner, varför bebyggelsestrukturen varierar inom området. Den börjar i norr med den gamla allén, vars norra sträckning, som lämnas obebyggd, är omgiven av parkmark och skogklädda berg. Områdets centrala mittmotiv går från Näs Gård ned till den befintliga bryggan. Där den korsar Huvudgata B har husen fasade hörn och det bildas en plats. Denna plats markeras genom att husen kring platsen får ha en extra takvåning.

Butikslokalernas entréer bör ligga i det fasade hushörnet.

Allén möter stadsmiljön vid Näs gård med en grusad gårdsplan med högväxande träd omgiven av trähus i två våningar. Härifrån går Näsängens centrala mittstråk och man ser ända ned till vattnet och den befintliga bryggan och en gammal sjöbod. Strax söder om gårdsplanen gör gatan en

utvidgning kring en rad befintliga träd som utgör stammen i en långsträckt park i mitten av gatan. Denna del är omgiven av radhus i trä och puts, i tre våningar.

Därefter korsar gata E huvudgata B:s affärsstråk med hus i fyra till fem våningar i korsningen med fasade hushörn och en platsbildning skapas. Här ska byggnaderna markera platsen och hörnvolymer tillåts här gå upp i fem plan. Byggnaderna bör här ha entréer till butikerna i sitt fasade hörn.

Den fortsätter sedan via en småstadsgata med flerbostadshus i tre till fyra plan och vidare ned till den befintliga bryggan och avslutas vid bryggan och den gamla sjöboden.

Längdsektion genom område E och P.

F – RADHUS VID GRUSVÄG

Innehåller gatusektion K.

Beskrivning

Radhus med träfasader placeras med öppen förgårdsmark med varierande djup eftersom gatan anpassas efter skogsbryn. Gatan bebyggs enkelsidigt med radhus i två våningar med suterrängvåningar. Entréer placeras mot gatan och förgårdsmarken. Den privata förgårdsmarken får gärna planteras med perenner och enstaka buskar.

Byggnaderna ska ha sadeltak belagt med plåt, sedumtak eller tegel. Längs gatan ska husen med fördel ha klippta häckar i fasadliv mot gata om en höjd av minst 1,2 meter.

Kvartersmark

Gården ska med fördel planteras med många äppelträd och på så vis påminna om den fruktträdgård som en gång fanns på denna plats. Husens uteplatser ligger mot gården och de boende har en gemensam trädgård och lekplats. Uthus och förråd ska slamfärgsmålas.

Trädgårdssidan ska vara häckomgärdad och rymma stenmjölsbelagd parkering samt lek och utevistelse.

G – STADSKVARTEREN

Innehåller gatusektionerna B, E, F och G.

Beskrivning

Stadsgatorna består av flera kvarter med flerbostadshus i tre till fyra våningar samt enstaka femvåningshus. Kvarteren ligger i huvudsak längs huvudgata B:s östra del genom Näsängen där huvudgatorna B samt A möts i Torg 3 och löper vidare till Torg 6. Området har karaktär av bostadsgator med enstaka inslag av kommersiella lokaler.

Husen har förhöjd bottenvåning på angivna lägen i detaljplanen för att underlätta för kommersiell etablering.

Byggnader

Flerbostadshus ska ligga i gatuliv och där det är trafiksäkert sammanlänkas mot gata med stadsmässiga plank i tomträs om minst 1,6 meters höjd. Entréer i flerbostadshus ska placeras mot gatan och vara genomgående mot gård. Öppningar i plank för bilar ska vara max 3,0 meter breda och ha en överliggerare.

Utstickande byggnadsdelar (t.ex. burspråk och balkonger)

får förekomma med 0,7 meter. Fönster ska upplevas som "hål i mur". Vistelsebalkonger mot gatan ska vara indragna. Husen utformas trapphusvis som huvudprincip med egna identiteter avseende detaljer, fönster och färg. Butiksvåningar ska ha fönster enligt "hål i mur" och ha minst 3,5 meter i våningshöjd. Bottenvåning ska som huvudprincip vara avvikande i textur och färg jämfört med övre våningar när husen överstiger tre våningar. Möjlighet till lokaler via överhöga bottenvåningar ges i nästan samtliga byggnader längs med gata B2 och vid torgen.

Entréer ska vara genomgående mellan gata och gård. Något undantag kan medges för synnerliga skäl såsom då garage finns på motsatt sida entré. Entrépartier ska vara av

trä. Färgsättningen enligt "klassisk stad" i varma jord- och naturfärger. De husfasader som bildar fond i slutet av gatan invid Torg 3 ska accentueras.

Kvartersmark

Gårdarna bakom husen utformas som vackra trädgårdsrum. Blommande buskar och högväxande träd ger insynsskydd, färg och doft, perenner ger vacker blomning om sommaren.

Odling ska vara möjligt och det ska finnas plats för lek och utevistelse. Uthus, förråd samt eventuella carportar utnyttjas i utformningen av gårdens rumsbildning. Klätterväxter samt planteringar planeras så att komplementbyggnader bäddas in som en naturlig del av trädgården.

I ett av kvarteren finns en av områdets åkerholmar. Den delvis bevarade åkerholmen görs till en park, Park 2, gestaltad för att belysa platsens karaktäristiska hällar och stora skulpturala tall.

Viss kvartersmark får överbyggas med garage. I de fallen ska bjällklaget vara planteringsbart. Bilparkering sker även på kvartersmark på infiltrerande ytor med stenhjöl omgivna av grönskande häckar eller plank samt högväxande träd.

Cykelparkering på gård ska i huvudsak ske i förrådsbyggnader eller vara försedda med tak. Sophus placeras i tomträs mot gata eller i bostadsbyggnaden.

Gångar och parkeringar ska ge möjlighet för de boende att passera genom sitt kvarter. Det ska gå att nå intilliggande park och naturmark direkt från gården.

Längdsektion genom område G.

H – OVALA OMRÅDET I NORDOST

Innehåller gatusektionerna E, F, och H.

Beskrivning och Byggnader

På denna skogklädda höjd bildar den nya bebyggelsen en oval; eller en borg, på kullens krön och här uppifrån har man utsikt över Tunafjärden och Österskår. Gatan bildar en oval och ringar in detta gårdstuns gamla äppelträdgård samt en bit av skogen. Kedjehusen/parhusen i öster får två våningar med suterräng och carport.

Husen ska ha träfasader som knyter an till det befintliga trähus som tidigare stod på platsen.

Gästparkering sker på motsatt sida gatan mot parken.

Husen har förgårdsmark och häckar mot gatan som med fördel klipps till en höjd om 1,2 meter och en bredd om 0,8 meter. Högväxande träd sparas i så stor utsträckning som möjligt och marken som omger fastigheterna rensas från sly så att man ser havet från gatan och husen mellan trädstammarna.

Huvudleden för gång- och cykeltrafik ansluter till området och en gångstig leder ned mot havet i öster.

I – NÄS GÅRD

Innehåller gatusektionerna D och G.

Den befintliga gårdsmiljön kring Näs Gård utvecklas och bevaras delvis. Ekonomibygnader kring bostadshuset, såsom dass, förråd och hönshus sparas och renoveras. Bostadshuset kompletteras med nya byggnader.

J – ÖSTER OM GYLLENADLERS FÅFÄNGA

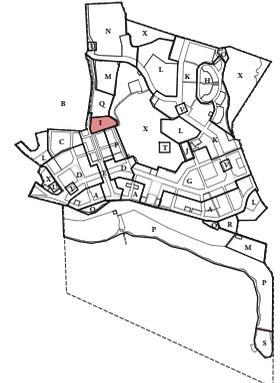
Innehåller gatusektion J.

Beskrivning och Byggnader

Det finns kedjehus/parhus insprängda på flera olika ställen i stadsmiljön för att ge gatorna variation och dynamik. I område J har dessa häckomgärdad förgårdsmark.

Dessa kedjehus/parhus får vara två våningar, plus ett suterrängplan. Entréerna ska vända sig mot förgårdsmarken för att ge liv åt gatan.

Bebyggelsen har fasader av trä, puts eller tegel i ljusa pasteller blandat med jordfärger. Taken ska vara belagda med tegel, plåt eller vara gröna (gräs, sedum) och kan ha valfri form och lutning. De privata trädgårdarna ligger i skydd bakom husen och ska omgärdas av häckar. Parkering placeras mellan husen, i carportar.

Sektion norr-söder genom område H och K

K – NORRA DELEN

Innehåller gatusektionerna A, E, F och J.

Beskrivning

Denna del av Näsängen är länken till kommande etapper av utbyggnaden av Åkersberga, den så kallade Kanalstaden. Området består primärt av kvarter med flerbostadshus i fyra våningar. Dessa har suterrängplan där lutningen är stor. Området innehåller även enstaka radhus med häckomgärdad förgårdsmark. Kvarteren ligger i Näsängens nordöstra del; just där de båda huvudgatorna möts vid Torg 4.

Bostadshusen inom samma kvarter, ska sammanlänkas mot gatan med stadsmässiga plank eller klippta häckar om ca 1,6 meter. I den branta sluttningen mot Tunafjärden ligger gatan J som skiljer Näsängen och den framtida Kanalstaden.

Gatan sträcker sig från Näsängen till Tunafjärdens vatten och avslutas i en terrasserad dagvattendam och delområdets pumphus. Längs gatans norra del ligger flerbostadshus i fyra våningar.

Längs gata E ligger flerbostadshus i tre till fyra våningar som ramar in Park 3. Fasaderna ska vara av puts.

Byggnader

Husen utformas med egna identiteter avseende detaljer, fönster och färg. Entréer i flerbostadshus ska placeras mot gatan och vara genomgående mot gård om möjligt. Entrépartier ska vara av trä. Utstickande byggnadsdelar mot huvudgata, som burspråk och balkonger, får förekomma med 0,7 meter. Fönster ska upplevas som ”hål i mur”. Vistelsebalkonger mot huvudgatan ska vara indragna. Bottenvåning ska som huvudprincip vara avvikande i textur och färg jämfört med övre våningar så att byggnadsvolymen skalas ned till ”ett plus tre-fyra”. Husen har förhöjd bottenvåning vid torgen för att möjliggöra butiker. Färgsättningen är klassisk i varma jord- och naturfärger.

Byggnader inom samma kvarter, vid gata, sammanlänkas i fasadliv med stadsmässiga plank om 1,6 meters höjd.

Öppningar i plank för gående får vara högst 1,0 meter breda och förses med grind eller port och för bilar max 3,0 meter breda.

Radhusentréer ska ligga mot gatan och ha förgårdsmark omgärdade med klippta häckar.

Husfasader invid torg och som bildar fond i slutet av gata ska accentueras.

Kvartersmark

Gårdarna bakom husen utformas som vackra trädgårdsrum, med blommande buskar och träd. Odling ska vara möjligt och det ska finnas plats för lek och utvistelse. Bilparkering sker i garage eller på kvartersmark på infiltrerande ytor med stenmjöl omgivna av grönskande häckar eller plank samt träd. Uthus och förråd utnyttjas i utformningen av gårdens rumsbildning. Klätterväxter, träd samt planteringar planeras så att komplementbyggnader bäddas in som en naturlig del av trädgården. Stor del av kvartersmark får underbyggas med garage. I de fallen ska bjälklaget vara planteringsbart.

Sophus placeras i tomtgräns mot gata eller i bostadsbyggnaden. Samlad cykelparkering som sker på gård ska ske i förrådsbyggnader eller vara försedda med tak.

Gångar och parkeringar ska ge möjlighet för de boende att passera genom sitt kvarter. Det ska gå att nå intilliggande park och naturmark direkt från gården.

L – SKOLA OCH FÖRSKOLOR

Beskrivning och Byggnader

En grundskola och tre förskolor ska ingå i stadsmiljön och bidra till att forma stadens rum. De placeras invid gatan. Byggnaderna ska vara minst två våningar och ha fasader i trä, puts eller tegel. Formgivningen av skolbyggnaden får gärna vara accentuerad och framstå som solitär. På Parkvillans tomt, väster om skolan, finns en befintlig allé av uppvuxna träd som ska bevaras.

En större sportplan samt idrottshall är placerad på ången väster om den planerade skolan i norr på område N. Skolans lokaler ska samplaneras med sporthallen så att rika möjligheter till samutnyttjande uppstår. På respektive skolgård kan mindre formella platser för kontemplation och aktivitet finnas.

Skolgården ska utformas efter samma principer men anpassas för barn i olika skolåldrar. Väl genomtänkt disponering av gårdsytans funktioner och kvaliteter är viktigt för att skapa goda förutsättningar för flera elevgrupper att få plats att umgås, studera eller arbeta utomhus samtidigt. De äldre barnens utevistelse bygger på att det finns attraktiva mötesplatser i utemiljön som de kan skapa hemhörighet till. Här ska eftersträvas platser i närheten av klassrummet där chansen till utblick, skydd och rörelse kombineras. För den pedagogiska verksamheten är ytor med natur viktiga och kan användas i många sammanhang, så delar av den befintliga naturmiljön på tomten ska med fördel bevaras och anpassas. Odlingsmöjligheter på gården kan med fördel anordnas i pedagogiskt syfte, men också för att ge barn möjlighet att påverka och smycka sin egen gård. Om möjlighet finns ska LOD ordnas på ett sådant sätt att det kan användas i undervisningen.

Kvartersmark

Skolan angörs på tomtmark med angorings slinga på parkeringen. Personalparkering sker på tomtmark. Naturmarken sparas till stor del och införlivas med utemiljön som lekplats.

Norra förskolan angörs vid kantsten eller på parkering på tomtmark. Personalparkering sker på tomtmark. (Naturmarken och Parkvillan på västra sidan gatan sparas). Södra Förskolan (vid Torg 9) angör på torget sydöst om byggnaden. Personalparkering sker på torget. Naturmarken nordväst om skolbyggnaden sparas och införlivas med utemiljön som lekplats.

Förskolegårdarna ska utformas på ett varierat sätt med olika zoner som skapar en mångsidig och spännande utemiljö som tilltalar barn i olika åldrar. Gården bör exempelvis innehålla öppna/fria zoner, vilda zoner och mer omhändertagna trygga zoner för de minsta förskolebarnen. Gården ska även innehålla sandlåda, lekredskap och en samlingsplats. Förskolegården ska ha tålig buskvegetation för grönska, rumsbildning och lek samt träd för skuggbildning. I det fall gården har en sluttning bör denna nyttjas och utvecklas för att skapa en nyanserad miljö. Staket ska finnas runt hela skol- och förskolegården.

M – ODLING

På en naturskön åkerlapp vid Näs gård anläggs ytor för odling. Platsen omgärdas av högväxande träd, exempelvis lind. Låg belysning på trästolpar. Ett förråd i form av ett befintligt hönshus flyttas till området.

N – IDROTT OCH LEK

I områdets nordöstra del möjliggörs en fotbolls- och friidrottsplats i nära samband med den inplanerade 0-9-skolan och framtida busslinjer. Samutnyttjande uppstår.

Att bygga en sportplan i rätt storlek för klassiska idrotter gynnar både skolornas idrottsundervisning och de boendes fritids-sportande.

En sportanläggning av föreslagen storlek utnyttjas mycket även utanför skoltid och kan samutnyttjas även för de plane-rade bostäderna i Kanalstaden.

Placeringen är därmed strategisk även inför kommande etap-per. I framtiden kan detta bli ett socialt idrottsnav i denna del av kommunen.

Vintertid plogas en bana på Täljöviken för skridskoåkare från den befintliga bryggan. Sommartid kan bryggan användas för angöring och isättning av kajaker.

Idrottsplats centralt placerad mellan Näsängen och Kanalstaden, den kommande statsdelen i norr.

O – DAGVATTENDAMM

I dessa områden anläggs de dag-vattendammar som behövs för omhändertagandet av dagvatten inom Näsängen.

Dagvattendammen i sydost utformas som en naturlig våt-marksdamm med ytterkanter av vassvegetation.

Dagvattendammen i sydväst behöver byggas upp med stödmurar runt hela sin omkrets. Längs gc-vägen blir muren 0,5 -1 meter hög och utmed ången blir den 1-1,5 meter. Av säkerhetsskäl behövs ett räcke på muren. Muren gjuts i betong och kläs med beklädnadsgranit i kvadermönster eller kryssmur. Räcke ska vara av smide, men på vissa ställen kan glas ersätta smidet för att öka synligheten av dammen. Vissa zoner i dammen görs grunda med vegeta-tion som tål både översilning och torka.

Dagvattendamm med terras-sering som blir vattentrappa vid stora regnmängder.

Dagvattendamm med stöd-murar av betong och beklädnadsgranit.

Dagvattendammen i nordost ligger i terräng med stora höjdskillnader och behöver därför terrasseras. Den behöver anläggas med stödmurar runt om för att kunna hålla vattnet. På botten av dammen anläggs vegetation som klarar både översilning och torka. Terrasseringen innebär att det vid stora regnmängder blir en attraktiv vattentrappa. Murar kläs i granit och får smidesräcke, likt dammen i sydväst.

Naturlik dagvattendamm med strandvegetation.

P – STRANDÄNGARNA

Mellan bebyggelsen och vattnet ligger ett vidsträckt natur- och parkområde. Naturen närmast vattnet restaureras för gynnan- det av växt- och djurliv såsom yngelplatser och häckande sjö- fågel. Jordbruksmarken när- mast vattnet inom strandskydd kvartstår som betesmark.

Även bryggan renoveras upp och förses med sittplatser och räcke och kommer likt idag stå på pålar för att minimera påver- kan på Täljövikens botten och fisklek.

Belysningen sitter på låga trästolpar, ca 2,5 meter höga, längs- grusvägen och med pollare på bryggan. Dessa åtgärder kan dock komma att kräva strandskyddsdispens och detta kommer i så fall att sökas separat. Pumphus uppförs i östra delen av området i anknötning till befintlig solcellspark och får fasader av puts, tegel eller trä.

Q – NÄS ÄNG, FRIYTA

Näs äng ligger norr om Näs gård och består av en djup dalgång omgiven av 30 meter höga, skogbevuxna berg. Landskapet är dramatiskt och vackert och utgör en inbjudande entré norri- från i ett centralt läge. Södra delen av ängen kantas av gårdens gamla allé. Denna kompletteras med nya träd där det behövs och det äldre trädbeståndet ses över.

Detta område rymmer en stor öppen friyta för midsommar- firande och andra evenemang. Här planeras för en äppelträd- gård, en musikpaviljong, biodling med slunghus, samt liten lekplats med odlingsmotiv.

R – PARK 1

Här anläggs en temapark med vikingatema samt ett ute- gym.

S – BADPLATSEN

Mellan två strandängar ligger en mindre bergsknalle. Här föreslås parkmark i syfte att användas som badplats. Badplat- sen nås endast via en gångstig med stenmjölsbeläggning som löper intill strandängarna och vidare norrut.

Vid berget är vattenområdet djupare och därför föreslås att en badbrygga förläggs här med ett fäste mot berget. Del av det angränsande lilla skogspartiet ingår också i badplatsens område och här är det lämpligt med bad från strandkanten.

För att badbryggan och den grusade gångvägen skall bli av kommer det att krävas att en framtida dispensansökan från strandskydd beviljas.

T – KAPELL

Uppe på höjden vid Gyllenadlers Fåfånga kommer ett litet kapell att uppföras. Kapellet ska vara tillgängligt för alla och är placerat med utsikt över stad och hav. Detta ska vara en enkel träbyggnad för kontemplation och andakt som kompletterar stillheten i lövskogen och inbjuder till fridfull avkoppling.

V – BUSSHÅLLPLATSER

Det är aldrig längre än 400 meter till en busshållplats inom Näsängen och antalet hållplatser är tre. Busshållplatserna är placerade invid viktiga mötespunkter och noder i staden både för att gjuta liv i platserna och för att kollektivresenärerna ska uppleva att det finns intressant service i anslutning till hållplatserna. Busshållplatserna ska utformas med kvalitet. Hållplatsen förses med fördel med solcell för eldrift av servicen med stöd av elnätet. Sittplatser och sopkorgar som även inbjuder förbipasserande ska placeras i anslutning till hållplatsen.

U – ÅTERVINNINGSPLATSER

Inom Näsängen är det inplanerat två strategiskt belägna platser för återvinning.

X – NATUROMRÅDEN

Dessa naturområden sparas som ett komplement till parkerna i staden. De ligger insprängda i stadsmiljön och bidrar med befintliga naturvärden såsom uppvuxna träd, örter, berghällar och stenrosen.

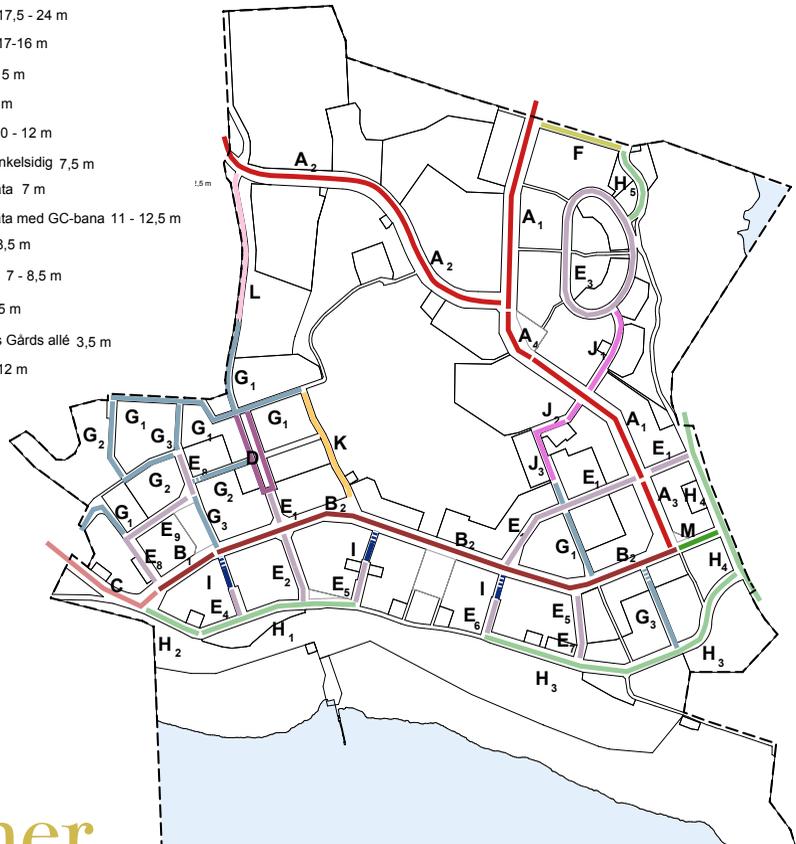

Här kan man lämna glas, tidningar, batterier, lågenergilampor och förpackningar. De ska vara lätta att nå för gående, cyklister, bilister och kollektivresenärer och är placerade invid busshållplats, huvudgata, cykelstråk och trottoar samt vid infarten till området för att underlätta åtkomsten. Den ena är placerad i anslutning till områdets kommersiella centrum där förskola, butiker, besöksparkering och busshållplats finns. Den andra är placerad vid idrottsfältet. Båda placeringarna ligger invid stornätet för cykelpendling.

De ska utformas som vackra platser och vara målpunkt för fler än de som återvinner. Till exempel kan en sittbänk och en anslagstavla finnas här samt en ”bok-holk” för dem som vill byta böcker inför bussresan eller ha ett mål med promenaden. Syftet är att många ska passera återvinningsplatserna för att medvetandegöra återvinningen och att befolka platserna så att de upplevs trygga.

- A Huvudgata 17,5 - 24 m
- B Huvudgata 17-16 m
- C Infartsgata 15 m
- D Parkväg 17 m
- E Stadsgata 10 - 12 m
- F Stadsgata enkelsidig 7,5 m
- G Småstadsgata 7 m
- H Småstadsgata med GC-bana 11 - 12,5 m
- I Portigata 8,5 m
- J Radhusgata 7 - 8,5 m
- K Grusväg 6,5 m
- L Befintlig Näs Gårds allé 3,5 m
- M Gångstråk 12 m

Gatusektioner

De allmänna platserna, sammankopplade av gatunätet, är huvudattraktionen i denna havsnära stadsdel och största vikt har lagts vid att gatumåtten har utgångspunkt från människor som rör sig till fots. Bilar och cyklar tar sig fram på de gåendes villkor och den tekniska förvaltningen anpassas efter gatornas utformning. Snöupplag kan anordnas på flera mindre platsbildningar och torg där gatorna är smala.

A – HUVUDGATA MED CYKELBANOR, 17,5 - 18,5 M

Består av gatusektion A1 och A2.

Gestaltning

A1 är en bostadsgata och en huvudgata med busstrafik som ansluter norrut mot det planerade området Kanalstaden. Gatan har träd på båda sidor och hus i tre till fem våningar placerade i gatuliv. A2 är en huvudgata som går från torget vid skolan och löper mot nordväst förbi sportanläggningen. Gata med få byggnader och träd på båda sidor. A2 tillåter busstrafik under utbyggnadsfasen och då bussen i framtiden går via Kanalstaden så kan gatan då förses med kanstensparkering.

Funktion

Längs A1 möjliggörs körbana för buss på 7,0 m och övrig tra-

fik med hastighetsbegränsning om 30 km/h. Båda sidor av gatan har en gång- och cykelbana på 3,25 m. Alléträd, växtbäddar för omhändertagande av dagvatten, cykelparkering, sittbänkar samt busshållplatser samsas på båda sidor om körbanan. Angöringszon är 2,5 m.

A2 har likt A1 körbana på 7,0 m men gång- och cykelbana endast på ena sidan. Denna är 2+2 m bred. På norra sidan endast gångbana på 2 m.

Material

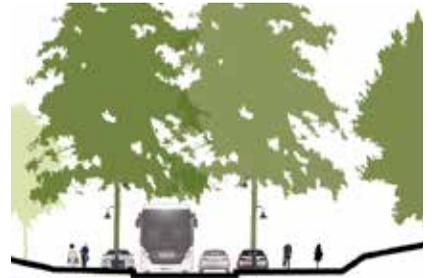
Trottoareernas markbehandling består av plattor. Cykelbanor beläggs med asfalt. Angöringsfickor består av smågatsten.

gatusektioner

Gatusektionernas mått och utformning utgår från promenad-staden och bilar tar sig fram på de gåendes villkor.

Körbanan är belagd med asfalt. Låga kantstöd av granit skiljer funktionsremsan från körytan.

Belysning

Gatubelysning placeras på höga stolpar mot trafiken. Dessa stolpar har lägre belysning mot trottoar och cykelbana.

Plantering

Allé planteras så jämnt som möjligt och så tätt som möjligt med hänsyn till trafikfunktioner i gatan. För både A1 och A2 rekommenderas mellanstora träd som blir minst nio och högst femton meter höga och inte bredare i kronan än fem till sex meter för

att samspela med bebyggelse och klara av att stammas upp fem meter för busstrafik. Dessa gatuträd ska väljas utifrån förslagslista i skötselplanen. Valen ska göras i av, eller i samråd med, landskapsarkitekt.

A3 OCH A4 – HUVUDGATA MED BUSSHÅLLPLATSER, 21 RESPEKTIVE 24 M

A3 är den sydligaste delen av huvudgata A1 och består av en körbana på 7 m, busshållplatser på båda sidor samt gc-bana på båda sidor. A4 ansluter till torg 4 vid skolan, har också busshållplatser och gc-bana på båda sidor.

B1 OCH B2 – HUVUDGATA MED BUTIKER, 17 RESPEKTIVE 16 M

Gestaltning

Gata B består av två delar; en västlig del som är områdets affärsgata med krav på butiker i bottenvåningarna, B1, samt en östlig del som är en bostads/butiksgata utan krav på butiker i bottenvåningarna men med krav på förhöjd bottenvåning för att möjliggöra detta, B2.

Gata B går i väst-östlig riktning och börjar i väst vid Torg 8. Därefter passerar gatan Näsängens centrala torg; Torg 1 samt områdets största torg; Torg 2. Gata B avslutas i öster vid Torg 3 som är torget närmast Runö Kursgård.

B1 ska upplevas som ett intimt stadsrum där man lätt rör sig över gatan och har därför inga kantstöd. Husen är tre till fem våningar höga och är placerade sida vid sida.

Körbanan är 7,0 m för att rymma busstrafik och har en 2,5 m zon för växtbäddar, möjlighet till cykelparkering samt angöring. Utöver det en gångbana på 2 m på vardera sidan. Cyklar är hänvisade till körbanan.

Där Näsängens centrala mittstråk och Gata B korsar varandra fasas hörnen på kvarteren och en platsbildning med butiker i bottenvåningarna skapas.

B2 har en total bredd på 16 m med en körbana på 7 m. Här är husen tre till fem våningar höga och placerade i gatuliv. Båda sidor har en 2,5 m zon för växtbäddar, cykelparkering och angöring. Gångbanan är 2 m bred på vardera sidan.

Funktion

Längs den västra delen B1 är det krav på butikslokaler i samtliga bottenvåningar.

Längs den östra delen B2 är det krav på förhöjd bottenvåning för att möjliggöra eventuella framtida butiker i bottenvåningarna. Längs husfasaderna på gatans norra sida tillåts uteserveringar där utrymme finns. Angöring, busshållplatser, belysning och cykelparkering samsas i den 2,5 m breda funktionsremsan på ömse sidor av gatan. Gatan tillåter samtliga trafikslag och trafikeras även av buss.

Material

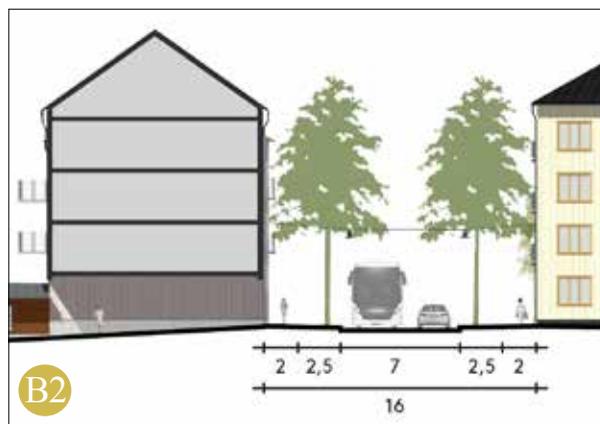
Gata B1 och B2, har körbanan belagd med asfalt. Funktionsremsan har träd och växtbäddar. Angöringsfickor består av smågatsten och möter körytan med ett lågt kantstöd av granit. Trottoarerna är belagda med plattor.

Belysning

Belysningen på B1 och B2 ska vara linspänd samt kompletteras med belysning som fästs på fasader

Plantering

Längs gator B1 och B2 planteras allé enligt samma princip och

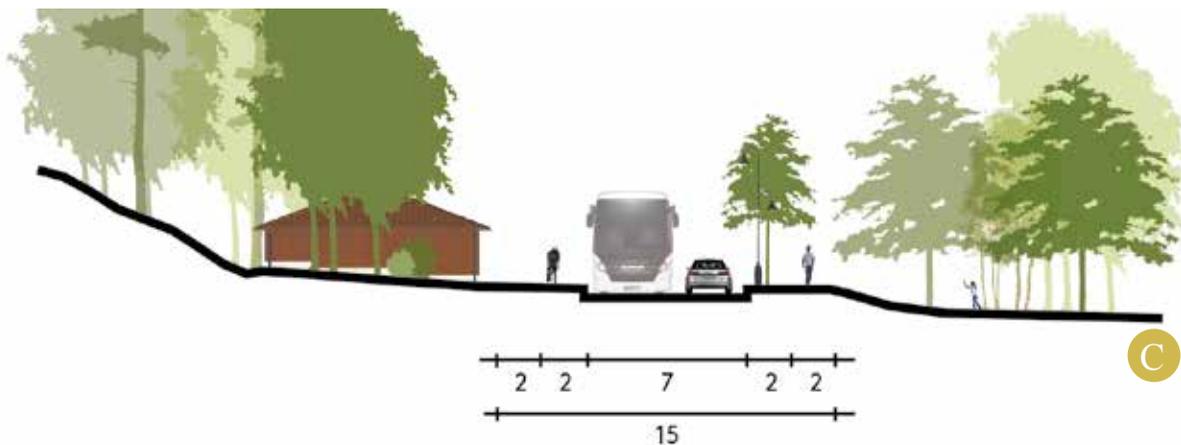

med samma kriterier för val av träd som för A1. Sammantaget längs A1, B1 och B2 bör två till fyra olika arter eller sorter väljas. Att ha olika träd längs gatusektioner är bra ur hållbarhetsaspekt då det bidrar till både stärkt platsidentitet och till en mer robust stadsdel.

C – INFARTSGATA FRÅN TÄLJÖVIKEN, 15 M

Gestaltning

Denna del av gatunätet är en viktig samordningsplats för stornätet för cykelpendling men även för gestaltningen av mötet med Näsängens första kvarter mot området Täljöviken. Södra sidan av gatan gränsar till en liten park (Park 4).

Cykeltrafiken samordnas mellan Täljöviken-området och Näsängen så att ett jämnt tempo möjliggörs. Gångbanan är 2 m bred längs naturområdet och körbanan är 7 m bred. Gatan tillåter samtliga trafikslag och trafikerades även av buss.

Material

Körbanan är belagd med asfalt. Gångbanor är belagda med plattor, cykelbanan är belagd med asfalt och angöringsficka är belagd med gatsten.

Belysning

Belysning placeras på höga stolpar i liv med träden. Belysningen sitter högt mot körytan och lågt mot trottoarer/cykelbana.

Plantering

Alléträd placeras på norra sidan av gatan så jämt och så tätt som möjligt. Här rekommenderas en trädsort som är 9 till 15 m hög och ej kräver beskärning.

D – PARKVÄG, 17 M

Gestaltning

Denna gata växlar i identitet tillsammans med anslutande gator genom de olika gatusektionerna L, G, D och E. Den börjar i norr med gatusektion L, den gamla allén, vars norra sträckning, som lämnas obebyggd, omges av parkmark och skogklädda berg. Denna följs sedan av gatusektion G, Näs Gårds befintliga allé. Båda dessa gatusektioner rymmer initialt gång-, cykel, och personbilstrafik. När Näsängen är fullt utbyggd kan dock denna väg komma att stängas för biltrafik men under utbyggnaden av området är det viktigt att låta denna väg vara öppen för de första besökarna. Kring befintliga träd skapas en parkgata, gatusektion D, med de sparade träden i en 6 meter bred parkremsa i mitten av gatan och enkelriktad körbana på 3,5 m på var sida om denna. Gata D utgör länk mellan den historiska gårdsmiljön och stadsrummet längs huvudgatan. Längs båda sidor av gatan ligger radhus med förgårdsmark.

Funktion

Gata med allépark och enkelriktad trafik runt parken och med trottoarer på båda sidor. Snöupplag placeras i norra samt södra delen av mittstråket

Material

Körbana av asfalt med tre rader smågatsten mot park och mot trottoar. Trottoar av betongplattor med kantsten.

Belysning

Gatubelysning placeras på mellanhöga stolpar mot trafiken samt lågt mot trottoarer.

Plantering

Befintliga träd i en rad som kompletteras med fler träd av samma art samt övriga växter bestående av perenner.

E – STADSGATA, 10-12 M

Gestaltning

E1-E9 är stadsgator med en bredd på mellan 10 och 12 m, de allra flesta är 11 m. Husen längs gatan är i tre till fem våningar och gatan har gångbanor på båda sidor och kantstensparkering på en sida på de gator där det ryms. Gata E1, E2, E3, E8 och E9 har träd på en sida. Körbanan är oftast 4,5 m och gångbanorna varierar mellan 1,5 och 3,5 m men är oftast 2 m.

Funktion

Bostadsgata för bil, gående och cyklister med enstaka kantstensparkering.

Material

Körbana av asfalt. Trottoarens markbehandling består av plattor. Parkerings- och angöringsfickorna består av asfalt. Kantstöd är av granit och cirka 50 mm höga.

Belysning

Mellanhög belysning placeras på stolpe och/eller låg belysning på fasad.

F – STADSGATA ENKELSIDIG, 7,5M

Gestaltning

Gata F ligger i norr och ansluter till kommande stadsdelen Kanalstaden. F är en enkelsidig stadsgata med flerfamiljshus i fyra till fem våningar. Husen ligger i gatuliv. Körbana på 5 m och gångbana på 1,5 på hussidan, samt stödremsa på 1 m.

Funktion

Bostadsgata för alla trafikslag.

Material

Körbana asfalt samt gångbana plattor. Utan kantstöd. Fris av smågatsten mellan gångbana och körbana samt smågatsten på stödremsa.

Belysning

Låg belysning placeras på fasad eller stolpar.

G – SMÅSTADSGATA, 7 M

Gestaltning

G1-G3 är småstadsgator med radhus i två till tre våningar i gatuliv sammanlänkade med plank samt flerfamiljshus i tre till fyra våningar. G1, G2 och G3 har körbana som är 4,5 m med gångbana på båda sidor, 1,5 respektive 1 m. G1 som går längs torg 1 har enkelsidig gångbana på 2 m intill hus.

Funktion

Bostadsgata för alla trafikslag.

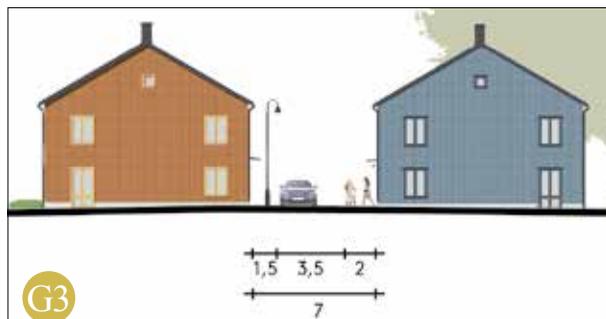
Material

Körbana av asfalt samt gångbana av plattor. Utan kantstöd. Fris av smågatsten mellan gångbana och körbana. G1 har grus på den 1 meter breda gångytta som vetter mot naturmark.

Belysning

Låg belysning placeras på fasad eller stolpar.

G3 Variant i sydost med enkelriktning. Körbana 3,5 m, gångbanor 2 m respektive 1,5 m.

H – SMÅSTADSGATA MED GC-BANA, 10-12,5 M

Gestaltning

H1-H5 är småstadsgator i områdets utkant mot söder och öster med radhus och flerfamiljshus. De har hus endast på ena sidan, förutom vid förskolan i sydöst, samt gång- och cykelbana om 4 m. Gångbana intill hus på 1,5 m resp 2 m och körbana 4,5 m bred.

Funktion

Bostadsgata för alla trafikslag inklusive gång- och cykelbana.

Material

Körbana av asfalt samt gångbana av plattor. Utan kantstöd. Fris av smågatsten mellan gångbana och körbana. Gång och cykelbana av asfalt, liksom p-fickor på H3.

Belysning

Låg belysning placeras på fasad eller stolpar.

H1 har mellan körbana och gång-/ cykelbana en 1 m bred grön remsa med träd.

H2 är variant av H1, utan trädremsa. Gatan har 4,5 m körbana, 1,5 m gångbana på ena sidan samt 4 m gång-/ cykelbana på den andra. Totalbredd 10 m.

H3 är variant av H1 med 2,5 meter zon för parkering och träd mellan gata och gång-/ cykelbana. 4,5 m körbana och 1,5 m gångbana samt 4 m gång-/ cykelbana. Totalbredd 12,5 m.

H4 är variant med i öster som ansluter mot Runö kursgård. Körbana 5 m och gång- och cykelbana 4 m. Mellan dessa en 2 m bred zon med träd och angöringsmöjligheter.

H5 är variant som binder samman ovala området med nordligaste kvarteret mot kommande Kanalstaden. Den ostliga friliggande gång-/ cykelbanan ansluter till denna gata. Körbana på 5 m, trädremsa på 1 m och gång-/ cykelbana på 4 m. På andra sidan, gångbana på 1,5 m.

I – PORTIKGATA, 8,5 M

Gestaltning

Småstadsgator med hus i gatuliv som går genom portiker från huvudgata B ner mot strandängarna. Husen är flerfamiljshus i tre till fyra våningar samt komplementbyggnader i en våning. Körbana är 4,5 m med gångbana på båda sidor om 2 m.

Funktion

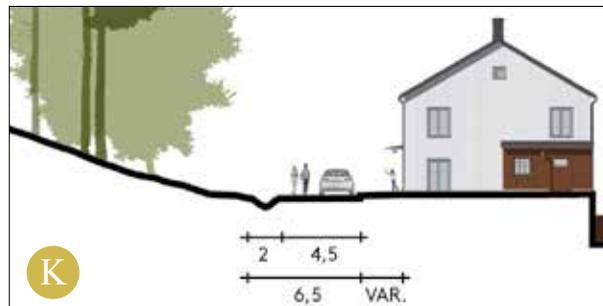
Bostadsgata för alla trafikslag.

Material

Körbana är belagd med asfalt och gångbana med plattor. Utan kantstöd.

Belysning

Låg belysning placeras på fasad eller stolpar

J – RADHUSGATA, 8,5 M

Gestaltning

J1-J3 är småstadsator med radhus, en förskola och ett äldreboende samt befintligt mindre bostadshus. Körbanan är 4,5 m. I norra delen finns 2-meters gångbana på båda sidor, i övrigt gångbana på en sida. Radhusen har förgårdsmark. Utanför äldreboendet finns en bredare zon för angöring.

Funktion

Bostadsator för alla trafikslag förutom buss.

Material

Körbanan är belagd med asfalt och gångbanan med plattor.

Belysning

Låg belysning placeras på fasad eller stolpar.

Plantering

Den privata förgårdsmarken ska med fördel planteras med perenner och enstaka blommande buskar.

K – GRUSVÄG, 6,5 M

Gestaltning

Går utmed Näs kullens västra sida med radhus på en sidan och kullen på andra. Radhus med öppen förgårdsmark med varierande djup på västra sidan. Körbanan 4,5 m bred.

Funktion

Dubbelriktad bostadsator för blandtrafik.

Material

Gata med körbanan av oljegrus.

Belysning

Gatubelysning placeras på medelhöga stolpar om cirka 6 meter.

L – BEFINTLIG NÄS GÅRDS ALLÉ

Gestaltning

Näs gårds befintliga allé bevaras och rymmer gång-, cykel-, och personbilstrafik. Markbeläggning ska vara oljegrus. Belysning anpassas till djurlivet på platsen.

Funktion

Näs Gårds befintliga allé rymmer initialt gång-, cykel-, och personbilstrafik. När Näsängen är fullt utbyggd kan denna väg komma att stängas för biltrafik men under utbyggnaden av området är det viktigt att låta denna vackra väg vara öppen för de första besökarna.

Plantering

Befintliga träd sparas och kompletteras med nya askar eller lönnar dels där de gamla träden saknas i alléraden, och dels där man ser att de gamla träden snart måste bytas ut. Stor omsorg måste läggas vid att nyplantera unga träd långt innan de gamla eller sjuka träden faller så att allén bibehåller sitt utseende under förnyingsprocessen.

M – GÅNGSTRÅK, 12 M

Gångstråk/gågata i anslutning till Torg 3.

12 m brett gaturum med 4m breda växtzoner/regnbäddar i mitten, och gångbana på båda sidor om dessa. 2,5 m förgårdsmark mot radhus på södra sidan. Markbeläggning av betongplattor med inslag av smågatsten.

Torg- och platsbildningar

Torgen och platsbildningarna inom området ska ha tidlös och inbjudande karaktär. Torgytorna är belagda med plattor, marksten och smågatsten och marken närmast byggnadernas fasader stensätts med fris av tre rader smågatsten.

Platsbildningar och torg utgör en möjlighet för att göra paus i färd och rörelse. Rum för rörelse såsom väg eller ett gångstråk har alltid en riktning och påbjuder en kontinuitet i rörelsen medan torget och platsen är en sorts tillfällig destination. Det finns många olika sorts målpunkter som ett torg kan rymma, till exempel sittplatser, sopkorgar, anslagstavlor eller dylikt. Även torgytan i sig kan utöra en målpunkt i form av någon anordnad aktivitet så som en marknad eller musikframträdande.

Torgen har sinsemellan olika karaktär och stadsmässig uppgift; vissa torg har till främsta uppgift att skapa en fond åt ett gaturum medan andra torg är oundgängliga medspelare i stadens sociala liv. Placeringen av byggnadernas bostadsentréer är essentiella i skapandet av torgets atmosfär av halvoffentligt eller offentligt. Husens entréer ska veta mot torg och platsbildningar för att skapa folkliv och offentlighet. Butiksentréer vänds av samma anledning alltid mot torg eller gata.

TORG 1

Torget omgärdas av bebyggelse i tre till fyra våningar med lokaler i markplan. Torg 1 kommer att fungera som närområdets kommersiella nav. Torget består av tre tydliga rum, parkeringen i norr, det lugna torget i mitten och marknadsplatsen i söder. Den mittersta och södra delen avgränsas av låga stenmurar som en påminnelse om de stenmurar som hörde till Gyllenadlerska palatset. Det lugna torget i mitten rymmer en liten damm/fontän. Ett flertal träd skapar rum och skugga och perennplanteringar ger blomning från vår till höst. Över hela torget finns sittplatser som är placerade för att uppfylla olika behov. Torget kan röjas från bilar när man vill ordna större marknader eller andra evenemang.

Olika torg ska ha olika karaktär beroende på dess uppgift i stadens struktur.

Torg 1 är Näsängens kommersiella nav och målpunkt. Kring detta nav ligger butiker och café. Här kan man fika i glasskiosken, läsa på anslagstavlan, sitta på en parksoffa i solen, parkera bil och cykel eller vänta på bussen.

Torgen låter livet i husen spilla ut till gatan.

TORG 2

Detta ligger centralt i området, mellan de två "palatsen", med närhet till strandpromenad i söder och natur i norr. Torget utformas som ett "parktorg", dvs ett torg med parkkaraktär med stort inslag av grönska. Gestaltningen har en klassisk symetrisk form och historisk karaktär. I norra delen av torget ligger en praktfull perennplantering som kan upplevas både från gaturummet och insidan av torget. I anslutning till detta torg ligger en öppen flexibel yta för exempelvis boulespel och loppis.

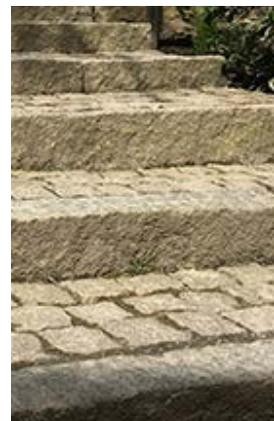
De två "palatsen", liksom torgets utformning, ska påminna om de storslagna planer som en gång Gyllenadler hade på 1700-talet. I södra delen av torget som vetter mot restaurangen ligger ett rofyllt grönt och vacker rum med gräsytor, praktfulla perennrabatter och en liten fontän. Tio skira träd ramar in torget och sittplatser är placerade i många olika lägen för att exempelvis ge utsikt över viken och blomsterplanteringar.

Platsspecifika, trapplika möbler på Torg 3 och Torg 4 är flexibla i hur de kan användas och kan rymma både grupper och enskilda samtidigt.

TORG 3

En öppen och flexibel torgyta ger plats att stanna till på kvällspromenaden, anordna aktiviteter eller slå sig ner ett tag. Under några blommande träd med effektbelysning finns en trappmöbel med syfte att vara en attraktiv plats för ungdomar att hänga vid. På torget finns ett större karaktärsträd med bänk och upphöjd perennplantering. Torget är en av Näsängens bästa platser för kvällssol. Gågatan utformas som en fridfull plats med träd och lummiga planteringar som har prydnadsvärden året om samt platser att stanna till på. Materialen är klassiska och robusta.

Markbeläggning till de offentliga platserna ska vara genomtänkt och dekorativ i tidlösa och gedigna material.

Ett lagom litet torg med ett jättestort träd att vistas under kan ge omätliga värden till staden.

TORG 4

Torget ligger i anslutning till Näsängens skola och med närhet till busshållplats. Läget gör att torget kan bli en populär mötespunkt för ungdomar, samtidigt som det ska finnas utrymme för alla målgrupper i området att träffas och umgås här. Från torget finns en koppling med passage till en park med lekplats i områdets norra del.

För att möjliggöra tillgängliga lutningar delas torget upp i två större rum med en vinklad trappa som avgränsning. Torget karaktäriseras av tidlösa och gedigna material där trappa, kantstenar och murar föreslås vara av granit. Torgets markbegränsning kan vara av betongmarksten men med inslag av natursten, exempelvis rader av smågatsten, som ger en hög detaljeringsgrad och mönsterverkan. Ett starkt mönster skapar också en visuell avgränsning gentemot den intilliggande gång- och cykelvägen, vilket separerar och ökar säkerheten för såväl passerande cyklister som för torgets besökare.

Torget förses med gott om sittplatser för olika behov, dels klassiska parksoffor med rygg- och armstöd, dels lägre fristående murar utformade som bänkar med träsisar.

Intill trappan föreslås en platsbyggd sittmöbel och ett större träd med skirt lövverk som ger en behaglig halvskugga till delar av torget. Planteringar ramas in av kantstenar i granit och insprängningsskydd av smide. I planteringar nära gatan föreslås praktfulla perennnytor med blomning, färger och bladverk som skapar kvaliteter under såväl vår, sommar som höst.

TORG/PLATS 5

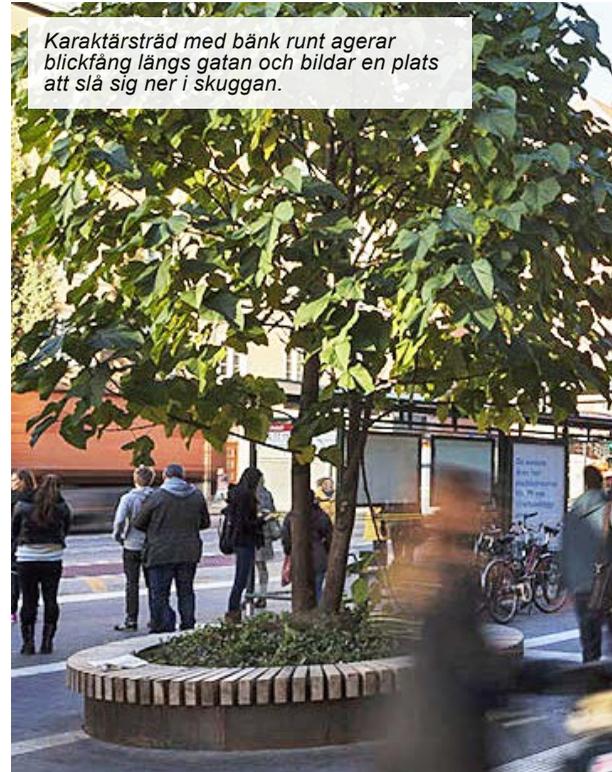
Torget ligger i slutet av det centrala stråket från Näs gård ner till den befintliga bryggan i sydvästläge. Platsen möjliggör att man kan stanna och njuta av utsikten över Täljöviken.

TORG/PLATS 6

Detta lilla torg utgör mötet mellan Huvudgatan B och gata I. Dess viktiga uppgift är att bilda fond åt huvudgatans affärsstråk i öster. Platsen planteras med större karaktärsträd och kring ett av träden placeras en klassisk rund sittbänk.

TORG/PLATS 7

Invid torg 1, huvudtorget, finns en platsbildning skapad av ett indraget hushörn. Då platsen ligger intill ett föreslaget äldreboende finns här en fin chans för de äldre att sitta under platsens stora träd och ta del av folkliv eller pausa på vägen mellan boendet och affären vid torget.

TORG/PLATS 8

Detta torg möter alla dem som kommer från området Täljöviken, i väster intill Näsängen. Bostadshuset i fyra våningar ska bilda ett tydligt fondmotiv och ha entré mot torget. Platsen framför huset planteras med karaktärsträd och sittplatser.

TORG 9/PARKERING

Torget utgör en samlingsplats i småstadsmiljön samt parkering för förskolan som är placerad invid. Till detta torg kommer man enkelt via vägen som ansluter från sydväst och Täljövikenområdet samt via småstadsgatorna söder om torget. Trafiken till förskolan i morgonrusningen planeras flyta mycket väl då trafiken ska kunna välja väg från två håll. På eftermiddagen ökar trycket på parkeringar till butiken samtidigt som förskolans parkeringsbehov är mer utspritt i tid och detta parkeringstorg kan då fungera både som hämtningsplats för förskolans barn och butiksparkering. Den är uppdelad på två halvor som markeras med träd och friser av storgatsten. Ytan används på dagtid vanligen för parkering men kan ibland frisättas för torgmarknad eller loppis på helgen. Även kvällstid ska platsen kännas trygg genom en ändamålsmässig belysning.

Parker och naturområden

Områdets alla parker kommer att bidra till att människor möts på ett prestigelöst sätt. En större temalekplats samt ett utomhusgym för barn i olika åldrar skapar många tillfällen till möten i parkmiljö. Odlingslotter och koloniträdgårdar ska kunna nyttjas och hyras av alla som bor inom kommunen och främja initiativ såsom Bondens marknad.

Naturområdena i och kring Näsängen har stora kulturella och biologiska värden. Stigar i omgivande områden knyts ihop med gator och gångvägar i planområdet och ger god möjlighet till rörelse mellan de olika naturområdena. Detta kommer att underlätta för boende och besökare att ta del av de omistliga rekreativa värden som finns i och kring detta område.

Dagvattendammar

Dagvatten rinner till största delen naturligt in mot områdets centrala mittstråk. Vatten samlas söder om bebyggelsen, i öppna dagvattendammar. Det finns förutom stora upplevelsevärden även pedagogiska vinster att ha synlig dagvattenhantering där många rör sig.

Dagvattendammar med strandvegetation

Temalekplats som lockar besökare långväga ifrån, hittar vi bland annat på Lilla Kvarnholmen i Stockholm.

1. Grillplats med vattenutsikt planeras i anslutning till temalekplats..
2. Planteringar med blommande perenner ger skönhetsvärden och grönska till parker och torg.

3. En idrottsplats är planerad i området nära Kanalstaden och invid huvud-cykelstråket.
4. Dagvattendammen ovan strandängarna kan i framtiden stensättas och integreras i stadsmiljön om

PARK 1

Parken ligger i sydost gränsar till en förskolegård samt de öppna ängsytorerna i söder och har fin utsikt över Täljöviken. Parken ska bestå av en temalekpark med vikingatema, och ett utegym.

Temalekplatsen föreslås ha olika indelningar inspirerade av ett samhälle under vikingatid. Här föreslås miljöer som Djurhagen, Skogsdungen, Mötesplatsen, Hamnen, Byn ”Minstingen” och Tillverkningen av skepp. Olika karaktärer och med lek anpassad efter olika åldrar och intressen hos barn.

I anslutning till denna park, på den öppna ytan söder om gångvägen, föreslås en grillplats.

PARK 2

Denna park anläggs på en befintlig åkerholme och inryms i ett bostadskvarter. Den omsluts på två sidor av bostadshus men gårdar som ligger en våninghöjd ovan gatan, ungefär i nivå med åkerholmens högsta punkt. Befintlig topografi och berg i dagen bevaras liksom en del av vegetationen, men den gallras för att ge plats åt vistelseytor och genomsiktighet. På höjden finns kompisgungor och fikaplats i solen.

Rosor och robusta perenner planteras mot bergssidan och en trappa i trä leder upp till parkens övre nivå.

Ett utomhusgalleri löper mellan gatan och den släta berghäl-len.

Podier av granit bjuder in för studiecirklar eller förskola at-tordna utställningar på. Allt material ska vara naturmate-rial som trä och sten.

PARK 3

I norra delen av planområdet finns en befintlig äppelträdgård med träd som delvis bevaras och utökas med nya fruktträd. Den upprustade äppellunden placeras högt i landskapet och förses även med friväxande blommande buskar och fläderbus-kage, öppna gräsytor, informella gångar med stensättning, parksoffor och en mindre grillplats.

Parken ges tydliga entréer med gångvägar som ansluter till omgivande stråk. Parkens sydvästra kant får ett tydligt entrémotiv med praktfulla perennplanteringar mot gatan. Det ska även finnas yta för cykelparkeringar och ett större vårdträd med sittmöbel runt. Vid entrén mot öster tas höjdskillnaden mot gatan upp av en längre trappa i granit.

I den södra delen av parken anläggs en lekplats med natur- och balanslek där det ska finnas något för alla åldrar. I lekytorna används naturliga material såsom kubbsarger av trä och fallskydd av träflis eller sand. Gångslingorna runt lekytorna utförs av stensättning som ger ett naturligt uttryck samtidigt som det säkerställer god tillgänglighet.

Växtmaterial runt lekplatsen och övriga ytor ska samspela med den befintliga gröna karaktären i området och plantering av inhemska arter så som tall, rönn, ek och björk är att föredra.

PARK 4

En liten park i söder som angränsar till Täljöviken och som ligger med fin utsikt över viken. I parken finns gräsytor för avkoppling i både solläge och under skuggande träd. Längs med häckar breder perennplanteringar ut sig, med vacker blomning under hela säsongen. I parken kan hundrastgård anordnas i framtiden.

PARK 5

En liten områdeslekplats för mindre barn, i närheten av koloniområdet och Näs Gård.

NATUR 6

Detta är en av området två sparade åkerholmar. Den gränsar till en lekplats tillhörande Täljöviken. Naturlek och naturstudier på åkerholmen blir ett bra komplement.

I park 2 leder en trappa av trä upp till parkens övre nivå. Där uppe finns en avskild och rofylld plats. Vackra perenner planteras mot bergssidan.

I Park 3 finns plats att leka och vila under de blommande fruktträden. Parkens lekplats har naturliga material och bjuder till aktiviteter för alla åldrar.

PARK 7

Detta är en vacker hage som ligger i anslutning till allén till Näs gård och utgör tillsammans med mangårdsbyggnaden, uthusen och allén en identitetsstark gårdsmiljö. Parken ansluter till ett större koloniområde och rymmer biodling, äppellund, rosenpergolor, och eventuell musikpaviljong. Det finns även oprogrammerad gräsyta som kan användas till midsommarfirande och spontanidrott. Befintligt, äldre hönsbhus flyttas och placeras centralt i parken. Det kan t ex nyttjas som redskapsbod.

NATUR 8

Denna ekbacke planterades 1712 och som minne finns det en inhuggen inskription i berget på platsen. Hit går en gångstig för den nyfikne och en skylt berättar om platsens historia. Planteringen var tänkt som början till en park för byggnaden som greve Gyllenadler planerade uppe på höjdens krön. En stig leder till platsen för inskriptionen där en skylt informerar om historien. Till ekbacken hör också terrasserings från samma tid murade i sten.

NATUR 9

Detta är rester av en stengrund från en större bostadsbyggnad som planerades av greve Gyllenadler i början av 1700-talet. Grunden är placerad på krönet av en skogsbeklädd höjd och platsen kallas för Gyllenadlers Fåfänga. I anslutning till denna vackra plats anläggs en allmän grillplats med vindskydd för att möjliggöra dagslånga naturstudier för barn. Flera naturstigar löper runt berget och de ingår som en naturlig del av Näsängens alla promenadstråk.